

Beschikking tot het opleggen van twee bestuurlijke boetes als bedoeld in artikel 176 van de Pensioenwet aan Stichting Pensioenfonds Hunter Douglas

Datum
19 december 2016

Kenmerk
[REDACTED]

Gelet op de artikelen 135, 142, 176, 179, 184, 188 tot en met 190 van de Pensioenwet (Pw), gelet op de artikelen 13, 13a, 18, 24, 25 en 27 van het Besluit Financieel toetsingskader pensioenfonds (Besluit FTK), gelet op de artikelen 48 tot en met 51a van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit uitvoering Pw en Wvb) en gelet op de artikelen 3:2, 3:4, tweede lid, 3:46, 4:87, 5:1 en titel 5.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb),

BESLUIT De Nederlandsche Bank NV (DNB) het volgende:

- A. DNB legt aan Stichting Pensioenfonds Hunter Douglas (SPHD), gevestigd op het adres Piekstraat 2 te Rotterdam (3071 EL), twee bestuurlijke boetes op als bedoeld in artikel 176 van de Pw. Deze twee bestuurlijke boetes worden aan SPHD opgelegd vanwege overtreding van
- (1) artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13, vierde lid en artikel 13a, eerste en tweede lid Besluit FTK, respectievelijk
 - (2) artikel 143, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 18, tweede lid, artikel 24, sub a, f en h, artikel 25, eerste lid sub c en artikel 27, sub a Besluit FTK.

De bestuurlijke boetes bedragen in totaal **EUR 20.000,-** (voor beide boetes wordt de hoogte op EUR 10.000,- vastgesteld).

Betaling van de bestuurlijke boetes dient te geschieden binnen de in artikel 4:87, eerste lid, van de Awb voorgeschreven termijn van zes weken na de inwerkingtreding van dit besluit. De betaling dient te worden gedaan op rekeningnummer [REDACTED] ten name van De Nederlandsche Bank N.V., Westeinde 1 te Amsterdam, onder vermelding van factuurnummer [REDACTED].

- B. DNB gaat op grond van artikel 188 Pw over tot het openbaar maken van dit besluit tot het opleggen van twee bestuurlijke boetes aan SPHD. Het besluit zal samen met het in de bijlage opgenomen korte persbericht op de website van DNB openbaar gemaakt, nadat ten minste vijf werkdagen zijn verstreken na de dag waarop dit besluit aan SPHD bekend is gemaakt. Ook zal een newsalert uitgaan en wordt via Twitter een link naar het persbericht onder de aandacht gebracht. DNB zal hierbij de volgende tekst twitteren: "DNB legt twee bestuurlijke boetes op aan Stichting Pensioenfonds Hunter Douglas [Tinyurl]".

Aan dit besluit liggen de navolgende overwegingen ten grondslag.

Wettelijk kader

1. Artikel 135 Pw:

- 1. Een pensioenfonds voert een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent person regel en met name gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:
 - a. de waarden worden belegd in het belang van aanspraak- en pensioengerechtigden; en

- b. beleggingen in de bijdragende onderneming worden beperkt tot ten hoogste 5% van de portefeuille als geheel, en ingeval de bijdragende onderneming tot een groep behoort, worden beleggingen in de ondernemingen die tot dezelfde groep als de bijdragende onderneming behoren, beperkt tot ten hoogste 10% van de portefeuille. Wanneer een groep van ondernemingen aan het pensioenfonds premies betaalt, geschieden beleggingen in deze bijdragende ondernemingen prudent, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak van een behoorlijke diversificatie;
- c. de beleggingen worden gewaardeerd op basis van marktwaardering.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden ter waarborging van het prudente beleggingsbeleid nadere regels gesteld. (...)

Datum

19 december 2016

Kenmerk

Artikel 143 Pw:

1. Een pensioenfonds richt zijn organisatie zodanig in dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld m.b.t. het eerste lid. De regels hebben in ieder geval betrekking op:
 - a. het beheersen van bedrijfsprocessen en bedrijfsrisico's;
 - b. integriteit;
 - c. de soliditeit van het pensioenfonds, waaronder wordt verstaan:
 - 1°. het beheersen van financiële risico's; en
 - 2°. het beheersen van andere risico's die de soliditeit van het pensioenfonds kunnen aantasten;
 - d. het beheersen van de financiële positie over de lange termijn door periodiek een haalbaarheidstoets te maken.

Artikel 13 Besluit FTK:

1. De waarden worden op zodanige wijze belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
2. Waarden die ter dekking van de technische voorzieningen worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen.
3. De waarden worden hoofdzakelijk op gereguleerde markten belegd. Beleggingen in niet tot de handel op een gereguleerde financiële markt toegelaten waarden worden tot een prudent niveau beperkt.
4. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken. Het fonds vermijdt een bovenmatig risico met betrekking tot een en dezelfde tegenpartij en tot andere derivatenverrichtingen.
5. De waarden worden naar behoren gediversifieerd zodat een bovenmatige afhankelijkheid van of vertrouwen in bepaalde waarden, of een bepaalde emittent van waarden of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden.
6. Onder waardering op marktwaarde als bedoeld in artikel 135, eerste lid, onder c, van de Pensioenwet en artikel 130, eerste lid, onder b, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen terzake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Bij de waardering van een vordering van een fonds op een verzekeraar uit hoofde van een verzekering als bedoeld in artikel 12, vierde lid, kan het kredietrisico op die verzekeraar buiten beschouwing worden gelaten.

Artikel 13a Besluit FTK:

1. Een fonds stelt voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid vast dat aansluit op de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het fonds en is gebaseerd op gedegen onderzoek.
2. Het strategisch beleggingsbeleid bevat in ieder geval een beschrijving van de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille en de mate waarin van de beoogde beleggingsportefeuille kan worden afgeweken.
3. Het fonds vertaalt het strategisch beleggingsbeleid naar een beleggingsplan. In het beleggingsplan neemt het fonds concrete en gedetailleerde richtniveaus en bandbreedtes per beleggingscategorie op. Het fonds stelt daarbij beleid op voor de beheersing van de relevante risico's.
4. Het fonds onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regel.
5. Een fonds stelt een beleggingscyclus vast op grond waarvan het strategisch beleggingsbeleid, het beleggingsplan en de uitvoering periodiek worden geëvalueerd en herbeoordeeld.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

Artikel 18 Besluit FTK:

1. Een fonds beschikt over goede administratieve en boekhoudkundige procedures en adequate interne controlemechanismen, stelt beleid op t.a.v. de beheersing van te lopen risico's en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid.
2. Een fonds legt een duidelijke organisatiestructuur vast m.b.t. het bepalen en uitvoeren van het beleggingsbeleid. Bij deze organisatiestructuur wordt in ieder geval het risicobeheer vorm gegeven en waarborgt het fonds een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces. Het risicobeheer is adequaat en onafhankelijk.
3. Een fonds draagt er zorg voor dat er een balans is tussen omvang, aard en complexiteit van de beleggingsportefeuille enerzijds en de aanwezige kennis en ervaring en het risicobeheer anderzijds. (...)

Artikel 24 Besluit FTK:

De actuariële en bedrijfstechnische nota, bedoeld in artikel 145 van de Pensioenwet (...), bevat in ieder geval een beschrijving van:

- a. de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem, zoals voorgeschreven bij of krachtens artikel 143 van de Pensioenwet of artikel 138 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle, bedoeld in artikel 18, eerste lid; (...)
- f. de risicohouding; (...)
- h. de financiële opzet;

Artikel 25 Besluit FTK:

1. De beschrijving van de financiële opzet, bedoeld in artikel 24, onderdeel h, bevat in ieder geval een beschrijving van de wijze waarop wordt voldaan aan de vereisten ten aanzien van:
 - a. de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen, bedoeld in de artikelen 126, 131 en 132 van de Pensioenwet of de artikelen 121, 126 en 127 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling;
 - b. het premiebeleid, bedoeld in de artikelen 128 en 129 van de Pensioenwet of de artikelen 123 en 124 van de Wet verplichte

beroepspensioenregeling;

c. het beleggingsbeleid en het aangaan van leningen, bedoeld in de artikelen 135 en 136 van de Pensioenwet of de artikelen 130 en 131 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling;

d. het beleid inzake voorwaardelijke toeslagverlening, bedoeld in artikel 137 van de Pensioenwet dan wel artikel 132 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

2. Bij de beschrijving, bedoeld in het eerste lid, wordt rekening gehouden met de overige verplichtingen van het fonds.

3. De beschrijving van de financiële opzet bevat tevens een beschrijving van de organisatiestructuur m.b.t. het bepalen en uitvoeren van het beleggingsbeleid, bedoeld in artikel 18, tweede lid.

Artikel 27 Besluit FTK:

De beschrijving van het beleggingsbeleid, bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel c, bevat in ieder geval een beschrijving van:

- a. het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan;
- b. de cyclus voor het beleggingsbeleid;
- c. de opzet van de uitvoering van de vermogensbeheeractiviteiten;
- d. de wijze van risicometing en -beheersing, met name van marktrisico's en kredietrisico's; en
- e. de opzet van de resultaatsevaluatie m.b.t. de onderwerpen genoemd onder a, c en d.

Wijziging Besluit FTK per 1 januari 2015

2. De hiervoor opgenomen artikelen 13a, 18 tweede lid, en 24 sub f zijn per 1 januari 2015 in het Besluit FTK opgenomen. Er is geen overgangsrecht van toepassing: de artikelen zijn per 1 januari 2015 direct in werking getreden.¹

De toegevoegde artikelen vormen geen nieuwe regelgeving, maar een invulling en verduidelijking van bestaande beginselen en verplichtingen:

- Artikel 13a Besluit FTK vormt een nadere invulling van het prudent person beginsel als neergelegd in artikel 135, eerste lid, Pw;
- Door toevoeging van artikel 18, tweede lid, Besluit FTK is onder meer de verplichting tot het vormgeven van adequaat en onafhankelijk risicobeheer opgenomen, welke verplichting een nadere invulling vormt van de in artikel 143, eerste lid, Pw opgenomen verplichting dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht, dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt;
- Artikel 24 sub f Besluit FTK bepaalt dat de actuariële en bedrijfstechnische nota als bedoeld in artikel 145 Pw (onder meer) een beschrijving van de risicohouding dient te bevatten. Bij de risicohouding gaat het om de houding ten aanzien van beleggingsrisico's. Een beschrijving van de risicohouding is van belang in het kader van de verplichting tot het vormgeven van een adequaat en onafhankelijk risicobeheer als bedoeld in artikel 18, tweede lid, Besluit FTK, dat zoals gezegd een nadere invulling vormt van de verplichting in artikel 143, eerste lid, Pw.

Dat geen sprake is van nieuwe regelgeving, maar van een invulling en verduidelijking van bestaande beginselen en verplichtingen, blijkt voorts uit het volgende citaat van de wetgever in de toelichting op artikel 13a Besluit FTK

¹ Artikel III van het Besluit van 17 december 2014 tot wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met de Wet aanpassing financieel toetsingskader, *Stb.* 2014/569.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

(onderstreping toegevoegd):

"Een nadere invulling van het prudent person beginsel betreft geen nieuwe normstelling, maar de uitwerking van de bestaande norm. Daarbij blijft het open karakter van het prudent person beginsel behouden. Dit laat de verantwoordelijkheid voor de vormgeving van het beleggingsbeleid bij pensioenfondsen en waarborgt ruimte voor maatwerk in het toezicht. Wel geeft een nadere invulling pensioenfondsen meer duidelijkheid over wat er van ze wordt verwacht. Daarmee weten fondsen beter waar ze aan toe zijn. Tevens wordt het toezicht effectiever doordat beter inzicht ontstaat in de wijze waarop het prudent person beginsel door pensioenfondsen wordt toegepast. De nadere invulling van het prudent person beginsel wordt vormgegeven door in lagere regelgeving enerzijds kwalitatieve uitgangspunten te formuleren en anderzijds pensioenfondsen te vragen om zelf kwantitatieve limieten op te stellen. Daarnaast wordt de transparantie over het risicoprofiel van het gevoerde beleggingsbeleid vergroot door pensioenfondsen te verplichten hierover te communiceren."

Datum

19 december 2016

Kenmerk

De brief van 21 november 2013 van DNB aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2013/677697, bijlage 3, p. 3-4) bevestigt dat bij de inwerkingtreding van artikel 13a Besluit FTK een bestaande praktijk zal worden vastgelegd (onderstreping toegevoegd):

"In het toezicht op het beleggingsbeleid van pensioenfondsen staat het prudent person beginsel centraal. Het gaat hierbij momenteel om open normen waarbij pensioenfondsen de ruimte en verantwoordelijkheid hebben om het beleggingsbeleid passend in te richten. Voor het toezicht door DNB is het belangrijk dat deze open normen nader worden ingevuld in lagere regelgeving. Dit om meer duidelijkheid te geven aan de pensioensector en om de toezichthouder beter in de gelegenheid te stellen om in voorkomende gevallen efficiënt en effectief te werk te kunnen gaan. Het gaat hierbij om kwalitatieve uitgangspunten die de afgelopen jaren reeds zijn uitgedragen door DNB via sectorbrieven, waaronder het uitgangspunt dat fondsen hun (strategisch) beleggingsbeleid op onderdelen zelf concreet (kwantitatief) onderbouwen en invullen. En daarnaast om wettelijke kwantitatieve normen op 'comply or explain' basis voor enkele universele begrippen die voor elk type pensioenfonds relevant zijn. Het gaat daarmee feitelijk om een codificatie van de bestaande toezichtpraktijk. Een stevig en duidelijk kader voor prudent person bevordert dat pensioenfondsen het beleggingsbeleid en risicobeheer goed inrichten en compleet vastleggen. DNB steunt daarom het belang van de uitwerking, zoals aangekondigd in de memorie van toelichting, van het kader voor prudent person in lagere regelgeving."

Wat betreft artikel 18, tweede lid, Besluit TFK wijst DNB erop dat zij in meerdere sectorbrieven de resultaten van verschillende onderzoeken bij pensioenfondsen openbaar heeft gemaakt en daarbij aandacht heeft besteed aan de uitgangspunten voor het risicobeheer. Hieruit blijkt dat in ieder geval sinds 2010 al van pensioenfondsen verwacht wordt dat adequaat en onafhankelijk risicobeheer wordt vorm gegeven in een duidelijke organisatiestructuur, zoals bedoeld in artikel 18, tweede lid Besluit FTK:

- In de sectorbrief van 15 maart 2010 heeft DNB erop gewezen dat er tekorten zijn in o.a. de risicobeheersing van pensioenfondsen en dat verantwoordelijkheden en bevoegdheden in dat kader "niet helder in de

organisatie belegd of (...) zelfs afwezig" zijn. DNB constateerde in die brief ook: "De positie van de risicobeheerfunctie is onduidelijk en laat wat betreft onafhankelijkheid, capaciteit en inhoud te wensen over. (...) Ook het ontwikkelen van een adequaat en robuust risicobeheersingsraamwerk wordt niet altijd expliciet als taak belegd";

- In de sectorbrief van 26 april 2011 heeft DNB er op gewezen dat het noodzakelijk is dat pensioenfondsen over een kritische en onafhankelijke risicobeheerfunctie beschikken;
- Ook in de sectorbrief van 13 juni 2012 wordt vermeld dat het risicobeheer niet altijd onafhankelijk en adequaat is vormgegeven, met als voorbeeld van een "good practice" een risicobeheerfunctie "die onafhankelijk opereert van de sponsor, uitvoeringsorganisatie en externe vermogensbeheerders".

Datum

19 december 2016

Kenmerk**Onderzoek en resultaten**Inleiding

3. SPHD is sinds 1964 een ondernemingspensioenfonds dat verbonden is aan de werkgever Hunter Douglas Europa B.V. (HDEBV), gevestigd te Rotterdam. SPHD is als ondernemingspensioenfonds ingeschreven in het register van DNB onder nummer 41126725. HDE BV maakt onderdeel uit van het Hunter Douglas concern, waarvan Hunter Douglas NV (HDNV) de holding is. Hunter Douglas is een familiebedrijf dat is opgericht in 1919 [REDACTED]. Tussen HDEBV en SPHD is voor het laatst op 24 juni 2011 een overeenkomst gesloten ter uitvoering van de pensioenregeling van HDEBV.

[REDACTED] De bestuursleden van SPHD zijn [REDACTED]

5. DNB heeft meerdere malen onderzoek gedaan naar het beleggingsbeleid en/of de organisatie van de bedrijfsvoering van SPHD en haar daar ook op aangesproken.
6. Het eerste gesprek dat DNB met SPHD over haar beleggingsbeleid heeft gevoerd, dateert van 8 november 2005 en is vastgelegd in de brief van 30 november 2005 van DNB aan SPHD. In de brief heeft DNB benadrukt dat het bestuur eindverantwoordelijk is voor het beleggingsbeleid en de invulling hiervan autonoom moet bepalen. DNB had de notulen van de vergadering van het bestuur van SPHD van 1 september 2005 ontvangen, waaruit bleek dat het bestuur bij het beleggingsbeleid rekening diende te houden met de wensen en eisen van (Z), die destijds lid was van de beleggingscommissie van SPHD en tevens bestuurder van HDNV ([REDACTED]). DNB heeft er op gewezen dat SPHD niet met eventuele eisen van één persoon, die geen deel uitmaakt van het bestuur van SPHD, rekening kan houden. SPHD heeft hierop gereageerd bij brief van 9 december 2005 aan DNB met de mededeling dat de notulen het betreffende bestuursbesluit niet compleet weergaven. De notulen hadden moeten luiden dat er rekening gehouden dient te worden met

de wensen en eisen van DNB en het voorstel van (Z). SPHD heeft voorts verduidelijkt dat de beleggingscommissie een adviesorgaan is.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

7. DNB heeft in de jaren 2010-2015 verschillende malen onderzoek verricht bij SPHD. DNB zet hierna uiteen wat de bevindingen zijn van deze onderzoeken, wat SPHD in reactie daarop heeft aangepast en hoe DNB deze aanpassingen heeft beoordeeld.

Onderzoek 2010-2013

8. In de periode november 2010-augustus 2011 heeft DNB een themaonderzoek uitgevoerd bij verschillende pensioenfondsen naar innovatieve beleggingen, waaronder bij SPHD. Het onderzoek ter plekke bij SPHD vond plaats in juli 2011. Naast interviews met bestuurders en leden van de beleggingscommissie heeft DNB ook relevante documentatie bestudeerd.
9. De voorlopige bevindingen naar aanleiding van dit onderzoek heeft DNB bij brief van 10 april 2012 toegestuurd aan SPHD. Dit rapport is op 14 mei 2012 met SPHD besproken. Bij brief van 29 mei 2012 heeft SPHD op de voorlopige bevindingen van DNB gereageerd. SPHD heeft de bevindingen van DNB niet weersproken, maar aangevoerd dat er veranderingen zijn doorgevoerd.
10. In het definitieve rapport van 13 juli 2012 (Onderzoeksrapport 2012) heeft DNB onder meer vastgesteld dat:
- SPHD het beleggingsbeleid m.b.t. hedge funds onvoldoende heeft uitgewerkt en onvoldoende onderbouwd is in de asset liability management studie (ALM studie) die SPHD had laten opstellen. De beleggingsstrategie van SPHD is niet uitgewerkt in een beleggingsplan;
 - de beheersmaatregelen van SPHD m.b.t. de selectie van externe vermogensbeheerders onvoldoende zijn. De opzet van het selectieproces van externe vermogensbeheerders voor hedge funds is onvoldoende uitgewerkt en vastgelegd. De selectie vindt niet op transparante wijze plaats. Er worden geen investeringsvoorstellen opgesteld en er wordt geen degelijke due diligence uitgevoerd. Het selectieproces is niet aangepast op de complexiteit van de betreffende belegging;
 - de monitoring onvoldoende is afgestemd op de beleggingen in hedge funds waardoor SPHD niet in staat is om een voldoende onderbouwde beoordeling te geven t.a.v. de risico's van de hedge fund beleggingen. De rapportages over beleggingen in hedge funds geven te weinig informatie om de risico's onderbouwd te beoordelen. Een adequate controle op de naleving van beleggingsrichtlijnen op basis van inzichtelijke rapportages ontbreekt. Er is onvoldoende zicht op het waarderingsproces van hedge fund beleggingen. Het functioneren van de beleggingscommissie, de externe adviseur, de externe vermogensbeheerders en de beleggingen wordt niet stelselmatig en op basis van vooraf vastgestelde criteria geëvalueerd en wordt niet schriftelijk vastgelegd; en
 - er onvoldoende countervailing power is van SPHD ten opzichte van de werkgever, respectievelijk de vertegenwoordigers van de werkgever in het bestuur en beleggingscommissie. (Z) speelt als lid van de beleggingscommissie een zwaarwegende rol bij de selectie en due diligence van hedge funds. Deze rol is niet transparant. Checks and balances t.a.v. de rol en het functioneren van (Z) ontbreken. Het ontbreekt in het bestuur en de beleggingscommissie van SPHD aan countervailing power ten

opzichte van (Z) voor wat betreft de beleggingen van SPHD, die daarmee in praktijk het beleggingsbeleid van SPHD bepaalt;

- SPHD het risicobeheer onvoldoende heeft ingericht. Het risicobeheer is voor een deel belegd in de beleggingscommissie. Risicobeheer dient echter voldoende onafhankelijk te zijn van degenen die beleggingsbeslissingen voorbereiden, in dit geval de beleggingscommissie. Het risicobeheer dient ingericht te worden in een functie die rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van het bestuur valt.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

11. In het licht van hetgeen hiervoor is opgemerkt, heeft DNB in het Onderzoeksrapport 2012 geconcludeerd dat SPHD o.a. de artikelen 135 en 143 Pw juncto artikel 13 en 18 Besluit FTK overtreedt.
12. DNB heeft in het rapport ook aangegeven hoe de geconstateerde tekortkomingen door SPHD kunnen worden geadresseerd. DNB heeft o.a. aangegeven dat de countervailing power op orde kan worden gebracht door taken en verantwoordelijkheden helder vast te leggen, waarbij niet één lid van de beleggingscommissie een overheersende rol mag spelen. Ook kan er beleid over de onafhankelijkheid van de leden van de beleggingscommissie opgesteld worden om evenwichtige belangenbehartiging te waarborgen. Het bestuur van SPHD dient er daarbij op toe te zien dat ook in de praktijk de bepaling van het beleid bij het bestuur ligt. Verder kunnen voorstellen en notulen helder de afwegingen vastleggen voor een bepaald voorstel en besluit.
13. SPHD heeft bij brief van 6 september 2012 een plan van aanpak aan DNB gezonden. Bij brief van 21 december 2012 heeft DNB aan SPHD verzocht dit plan van aanpak aan te vullen omdat het plan niet voldoende was, en bij brief van 16 januari 2013 van SPHD aan DNB heeft SPHD daarop gereageerd. SPHD heeft ten aanzien van de bevindingen van DNB over countervailing power aangegeven dat door gedetailleerder notuleren van de vergaderingen duidelijker zal worden hoe de besluitvorming in de beleggingscommissie en het bestuur plaatsvindt en dat daaruit niet van een zwaarwegende rol van één persoon zal blijken. Verder kunnen volgens SPHD investeringen alleen plaatsvinden aan de hand van een schriftelijk voorstel dat in het bestuur dient te worden toegelicht en goedgekeurd. Een voorstel daarvoor zou in het Investment Manual opgenomen worden. Verder zegde SPHD toe een evaluatie van het functioneren van bestuurders, beleggingscommissie en adviseurs in de jaarplanning op te nemen.

Onderzoek 2014-2015

14. DNB heeft in het najaar van 2014 en in 2015 opnieuw onderzoek gedaan bij SPHD. De reden hiervoor vormden de aanhoudende zorgen over de naleving van de Pw en het Besluit FTK door SPHD, alsmede het feit dat de certificerend actuaire van SPHD, [REDACTED], voor het verslagjaar 2013 in haar certificeringsrapport van [REDACTED] had verklaard dat het beleggingsbeleid van SPHD niet in overeenstemming is met de prudent person regel zoals bedoeld in artikel 135 Pw en artikel 13 Besluit FTK. De actuaire had vastgesteld dat:
 - er geen risicobegrenzingsen zijn vastgelegd voor de beleggingen in het beleggingsbeleid van SPHD. Daarmee loopt SPHD het risico dat het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille uitstijgt boven het door het bestuur maximaal toegestane risico; en

- SPHD het renterisico niet expliciet afdekt, hetgeen in strijd is met de door SPHD opgestelde ALM studie. De actuaaris heeft niet kunnen vaststellen in welke mate het actieve rentebeleid van SPHD het overall risicoprofiel van de beleggingen van SPHD vergroot, hoe dit wordt gemonitord en of dit passend is in het beleidskader van SPHD.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

15. De actuaaris heeft hierover op 8 augustus 2014 telefonisch aan DNB verklaard dat er in 2012 ook al discussie was met SPHD of verklaard kon worden dat SPHD aan de prudent person regel van artikel 135 Pw voldeed. Over 2012 heeft de actuaaris deze verklaring wel afgegeven, er vanuit gaande dat SPHD in 2013 kon aantonen dat aan de eisen van de prudent person regel wordt voldaan. Dat bleek niet het geval te zijn. DNB heeft op 24 september 2014 de onthouding van de actuariële verklaring met het bestuur van SPHD besproken. Bij brief van 16 oktober 2014 aan SPHD heeft DNB onder meer haar zorgen herhaald en geconcludeerd dat de countervailing power van het bestuur ten opzichte van de beleggingscommissie onvoldoende is. DNB heeft ook haar zorgen besproken over het beleggingsbeleid, de renteafdkking en derivatencontracten. DNB heeft SPHD verzocht haar beleggingskennis binnen het bestuur te vergroten en daarmee de countervailing power van het bestuur te versterken.
16. DNB heeft in het kader van haar aanhoudende zorgen twee onderzoeken verricht. Het eerste onderzoek, dat in het najaar van 2014 plaatsvond, was gericht op de beleggingsstrategie en het beleggingsbeleid van SPHD. Het onderzoek is verricht door diverse, door SPHD toegezonden documenten te bestuderen en het stellen van vragen aan het bestuur van SPHD. Het voorlopige rapport n.a.v. dit onderzoek is op 12 januari 2015 met het bestuur van SPHD besproken. Het finale rapport is op 4 maart 2015 aan SPHD toegestuurd. DNB concludeert in het rapport dat het beleggingsbeleid van SPHD niet voldoende beheerst is.
17. Het tweede onderzoek was gericht op de inrichting en governance van de beleggingscommissie van SPHD. Het onderzoek is verricht op basis van door SPHD aan DNB toegestuurde Richtlijn Vermogensbeheer en het document Integraal Risicobeheer, een interview met [REDACTED] (de externe adviseur) en een gesprek met het bestuur van SPHD. Nadat het bestuur van SPHD op 27 augustus 2015 had gereageerd op het concept rapport van DNB, zijn de definitieve bevindingen van DNB ten aanzien van de governance op 24 september 2015 aan SPHD toegestuurd. DNB constateert in het rapport diverse tekortkomingen ten aanzien van de governance, waaronder de inrichting en werking van de beleggingscommissie.
18. Het rapport van 4 maart 2015 en het rapport van 24 september 2015 worden hierna samen aangeduid als het "Onderzoeksrapport 2015".

Plan van aanpak SPHD 2015

19. Naar aanleiding van het Onderzoeksrapport 2015 en de daartoe strekkende verzoeken van DNB heeft SPHD twee plannen van aanpak en, in dat kader, enkele andere stukken opgesteld:
- Het eerste plan van aanpak was gericht op het adresseren van de bevindingen van DNB over het beleggingsbeleid. DNB heeft bij brief van 16 april 2015 het eerste concept van dit plan van aanpak van opmerkingen voorzien, waarna SPHD haar definitieve plan van aanpak op 30 april 2015

- heeft toegestuurd. Bij dit plan van aanpak was een inleiding van een (nader uit te voeren) ALM studie gevoegd van 22 april 2015 (ALM studie 2015).
- Op 5 oktober 2015 heeft SPHD een aantal stukken aan DNB toegezonden, te weten:
 - de actuariële en bedrijfstechnische nota zoals door het bestuur van SPHD op 29 september 2015 goedgekeurd (ABTN 2015);
 - een kopie van de incidentenregeling;
 - een (gewijzigde) gedragscode; en het
 - uitvoeringsbesluit bij de gedragscode van het SPHD.
 - SPHD heeft ook een plan van aanpak gemaakt voor de bevindingen op het gebied van de governance. Dit plan van aanpak is op 22 oktober 2015 toegezonden aan DNB.
 - In de toegezonden plannen van aanpak was medio november 2015 respectievelijk medio december 2015 aangegeven als eindtermijn voor het toesturen van enkele specifieke stukken die de door DNB geconstateerde bevindingen dienden te adresseren. SPHD haalde de termijn van medio november 2015 ten aanzien van een aantal stukken niet, waarna op verzoek van SPHD uitstel is verleend en SPHD op 16 december 2015 nog enkele stukken aan DNB heeft toegestuurd. Deze stukken betreffen:
 - de Richtlijn Vermogensbeheer d.d. 15 december 2015 (twee versies: een schone versie en een versie waarin de gemaakte wijzigingen zijn gemarkeerd);
 - het document Integraal Risicobeheer d.d. 15 december 2015;
 - template (aangepaste) plannen van aanpak beleggingen en governance.

Uit de begeleidende brief waarmee deze stukken zijn toegezonden, volgt dat SPHD van mening was dat met de ingevoerde aanpassingen alle bevindingen van DNB naar behoren waren opgevolgd.

Beoordelingsrapport 2016

20. DNB heeft beoordeeld of met de door SPHD toegestuurde stukken de bevindingen van DNB zoals vastgelegd in het Onderzoeksrapport 2015 voldoende zijn geadresseerd. Deze beoordeling heeft plaatsgevonden in maart 2016 en is vastgelegd in een rapport dat bij brief van 31 maart 2016 aan SPHD is toegestuurd (Beoordelingsrapport 2016).
21. De conclusie van het Beoordelingsrapport 2016 is dat SPHD de bevindingen van het Onderzoeksrapport 2015 onvoldoende heeft geadresseerd. Ondanks de door SPHD opgestelde stukken en overige inspanningen is nog steeds sprake van tekortkomingen in de beleggingsstrategie, het beleggingsbeleid en de governance waardoor niet wordt voldaan aan de eisen die de artikelen 135 en 143 Pw en de daarop gebaseerde lagere regelgeving daaraan stellen. DNB wijst in dit verband op het volgende.

Beleggingsstrategie

22. Zowel in het Onderzoeksrapport 2015 als in het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB geconstateerd dat het strategisch beleggingsbeleid van SPHD niet aansluit op de kwantitatieve onderbouwing die aan dat strategisch beleggingsbeleid ten grondslag dient te liggen. Artikel 13a, eerste lid Besluit FTK vereist dat het strategisch beleggingsbeleid onder meer gebaseerd is op "gedegen onderzoek". Dit gedegen onderzoek geschiedt in de regel in de vorm van een ALM studie. Het strategisch beleggingsbeleid van SPHD sluit niet aan bij de door het bestuur

Datum

19 december 2016

Kenmerk

[REDACTED]

geformuleerde acceptabele beleggingsrisico's. Er is sprake van een onduidelijke aansluiting tussen de ALM studie 2015 en het gevoerde beleggingsbeleid. In de ALM studie 2015 worden niet alle (mogelijkheden tot het aangaan van) beleggingsrisico's meegenomen. De potentiële risicoblootstelling uit hoofde van onder meer actief beheer en valutarisico komt niet voldoende terug in de meest recente onderbouwing van het beleggingsbeleid. DNB concludeert dan ook dat op basis van de door SPHD aangeleverde informatie niet kan worden vastgesteld dat er sprake is van een gedegen onderbouwing van het strategisch beleggingsbeleid. Bovendien is het strategisch beleggingsbeleid dusdanig ruim geformuleerd, dat er de facto geen sprake is van kwantitatieve bandbreedtes of richtniveaus voor de strategische risico's met kwantitatieve bandbreedtes.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

23. Meer specifiek betreft het de volgende bevindingen:

- Geen aansluiting strategisch beleggingsbeleid en acceptabele beleggingsrisico's in ABTN 2015
 - o Het strategische beleid sluit niet aan bij de beleggingsrisico's die SPHD als acceptabel heeft geformuleerd in haar ABTN 2015 (p. 29).
 - o In de ALM studie 2015 van SPHD is geen kwantitatieve relatie aangebracht tussen deze acceptabele beleggingsrisico's en de keuzes t.a.v. het strategische beleggingsbeleid.
 - o In de ABTN 2015 wordt verwezen naar oude ALM studies uit 2011 en 2006.
 - o SPHD heeft ook niet duidelijk gemaakt hoe de uiteindelijke keuze en vaststelling van het strategisch beleid heeft plaatsgevonden.
- ALM studie 2015 is onvolledig
 - o Het is onduidelijk hoe de ALM studie 2015 aansluit op het strategische beleggingsbeleid en de ABTN 2015. In de ALM studie 2015 worden niet alle mogelijkheden tot het lopen van beleggingsrisico's meegenomen. De potentiële risicoblootstelling uit hoofde van onder meer actief vermogensbeheer en valutarisico komen onvoldoende terug in de door SPHD aangeleverde informatie m.b.t. de onderbouwing van het beleggingsbeleid.
 - o In het Onderzoeksrapport 2015 heeft DNB vastgesteld dat de ALM studie van 2011 niet of zeer beperkt ingaat op de risico's in het kader van het beleggingsbeleid die het gevolg zijn van regioallocatie, sectorallocatie, alsmede valutarisico's en renterisico's. Ook de risico's van actief beheer van de beleggingen blijven daarin buiten beschouwing, terwijl er bij SPHD wel in sterke mate sprake is van actief beheer. DNB heeft in het Beoordelingsrapport 2016 vastgesteld dat SPHD in de ALM studie van 2015 wel verschillende percentages van afdekking van het renterisico heeft doorgerekend, dat er gekozen is voor een renteafdekking van 40% en dat deze renteafdekking in 2016 geïmplementeerd zal worden. Uit deze ALM studie 2015 blijkt echter niet in hoeverre de risico's t.a.v. regioallocatie en sectorallocatie, valutarisico's en risico's van actief beheer zijn meegenomen bij de onderbouwing van het beleggingsbeleid.
- Zeer ruime / geen bandbreedtes
 - o Er is sprake van een zeer ruime bandbreedte waarbinnen het vereist eigen vermogen (VEV) o.b.v. de feitelijke beleggingsmix kan bewegen. Zoals in het Onderzoeksrapport 2015 geconstateerd, leiden de gehanteerde bandbreedtes van het strategische beleggingsbeleid (vastrentende waarden: 40%-60%) in de ALM studie van 2011 (slide 9) tot een bandbreedte voor het VEV van

circa 19 tot 26. Dit sluit niet aan bij de feitelijk door SPHD gehanteerde, ruimere bandbreedte voor het VEV van 15-30, die SPHD ook niet nader verklaart. De ABTN 2015 (p. 21 e.v.) gaat uit van een bandbreedte van -/-6% tot +/- 7% ten opzichte van het strategisch VEV van 27,7%. Het is onduidelijk waar deze bandbreedtes op gebaseerd zijn en welk doel met deze bandbreedtes wordt gediend.

- o In de ABTN 2015 (p. 21) wordt opgemerkt dat de bandbreedte bij gelijkblijvende risicohouding kan fluctueren in de tijd. Hiermee is de facto geen enkele sprake meer van een begrenzing.

Datum

19 december 2016

Kenmerk*Beleggingsbeleid*

24. Zowel in het Onderzoeksrapport 2015 als in het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB vastgesteld dat het strategisch beleggingsbeleid van SPHD onvoldoende richtinggevend is uitgewerkt. Er is sprake van open normen en ruimte voor interpretatie. Daardoor bestaat in de praktijk veel ruimte om bij de implementatie van het beleggingsbeleid af te wijken van het strategisch beoogde beleid, in het bijzonder voor wat betreft het beleid m.b.t. de beheersing van het rente- en valutarisico. Het beleggingsbeleid is dusdanig geformuleerd dat er feitelijk geen sprake is van richtlijnen t.a.v. het uitlenen van effecten (securities lending), het innemen van short posities, het gebruik van derivaten, het toepassen van leverage, beleggen in illiquide middelen en het afdekken van valuta- en renterisico's. Ook ontbreekt beleid t.a.v. actief beheer van de beleggingen, is er geen beleid voor de inhoud van mandaten aan beheerders van de beleggingen, of voor het aangaan van derivaten raamovereenkomsten en ontbreekt een motivatie voor het onderpand-beleid voor derivaten. Ook ontbreekt het aan kaders voor de beheersing van hieraan gerelateerde risico's. Hierdoor ontbreekt een effectieve begrenzing. Daarmee is onduidelijk hoe het strategisch beleggingsbeleid aansluit op het overall risicoprofiel en de doelstellingen van SPHD.

25. Meer specifiek betreft het de volgende bevindingen:

- Securities lending. Dit wordt volgens de Richtlijn Vermogensbeheer van SPHD alleen toegestaan als wordt voldaan aan strikte eisen m.b.t. de risicobeheersing in het algemeen en het verkrijgen van adequate zekerheden in het bijzonder. SPHD heeft echter niet bepaald wat onder strikte eisen en adequate zekerheden moet worden verstaan en wie bepaalt of aan deze vereisten is voldaan.
- Short posities. De Richtlijn Vermogensbeheer van SPHD bevat geen beleid t.a.v. het innemen van short posities. SPHD heeft daarin alleen opgenomen (p. 31) dat het pensioenfonds daartegen geen fundamentele of principiële bezwaren heeft, maar dat het specifieke vaardigheid en kunde vereist om dit op een verantwoorde wijze te doen. Er is niet aangegeven met welk doel er short gegaan mag worden, in welke instrumenten of op welke markten, voor welk deel (of alle delen) van de portefeuille, welke eisen er (aanvullend) gesteld worden aan de vermogensbeheerder, etc. Daarnaast heeft het bestuur niet aangegeven hoe de beheersing van risico's m.b.t. short posities plaatsvindt en hoe het innemen van short posities past binnen het overall risicoprofiel van het fonds.
- Derivaten. Zoals geconstateerd in het Onderzoeksrapport 2015 en het Beoordelingsrapport 2016 heeft SPHD de voorwaarden waaronder bepaalde derivaten mogen worden gebruikt, niet uitgewerkt. In de Richtlijn Vermogensbeheer 2015 is slechts opgemerkt dat terughoudend met derivaten wordt omgegaan. Bij gebreke van uitgewerkt beleid is dan ook niet gewaarborgd dat derivaten alleen worden ingezet uit hoofde van risicobeheer of efficiënt portefeuillebeheer. Ook is niet bepaald welke derivaten in welke mate voor welke doeleinden zijn toegestaan, wat voor

SPHD de maximaal aanvaardbare exposure per tegenpartij is, of welke criteria aan onderpand worden gesteld. DNB constateert dat de ruimte om discretionair posities in te nemen door middel van derivaten dan ook zeer groot is. Dit wordt ook bevestigd door het rapport over valuta-afdekking van de adviseur van SPHD, [REDACTED], van [REDACTED], dat DNB bij brief van SPHD van 23 juni 2016 ontving ([REDACTED] Rapport). Hieruit blijkt dat SPHD geen beleid heeft ten aanzien van tegenpartijen voor derivaten transacties (p.6).

Datum

19 december 2016

Kenmerk

- **Leverage.** DNB stelt vast dat SPHD geen beleid heeft geformuleerd voor het toepassen van leverage (hefboomeffect). De Richtlijn Vermogensbeheer van SPHD bepaalt immers dat het pensioenfonds bepaalde externe vermogensbeheerders wel toestaat om leverage toe te passen, voor zover dit een essentieel onderdeel is van de specifieke beleggingsstrategie waarvoor aan deze externe vermogensbeheerders zijn gemandateerd. Hoe het mandaat t.a.v. leverage aan externe vermogensbeheerders wordt bepaald in relatie tot het beleid van SPHD, is echter niet vastgelegd. Leverage is alleen toegestaan binnen de beperkingen die artikel 136 Pw, zoals uitgewerkt in artikel 14 Besluit FTK, daaraan stelt.
- **Illiquide middelen.** SPHD heeft in haar Richtlijn Vermogensbeheer opgenomen dat posities in beleggingen die naar hun aard of door specifieke omstandigheden als illiquide (moeten) worden beschouwd, worden beperkt tot maximaal 15% van de totale beleggingsportefeuille. DNB constateert dat het onduidelijk is welke activa naar hun aard illiquide zijn en op basis van welke factoren dat wordt bepaald. Ook is het voor wat betreft het liquide maken van middelen niet duidelijk welke activa tot de liquide te maken middelen van de portefeuille horen, welke activa als eerste liquide worden gemaakt, welke afslag/discount daarbij geaccepteerd wordt en hoe het besluitvormingsproces verloopt t.a.v. het liquide maken van de middelen.
- **Valutarisico.** DNB constateert dat het beleid van SPHD t.a.v. het afdekken van valutarisico onvoldoende is. DNB had in het Onderzoeksrapport 2015 geconstateerd dat een bandbreedte voor afdekking van het valutarisico van 0-100% geen enkele limitering inhoudt. De Richtlijn Vermogensbeheer en de ABTN 2015 bevatten nog steeds geen concrete maatstaven voor de mate waarin SPHD het valutarisico beoogt af te dekken. Het gebruik van de zeer ruime bandbreedtes wordt beleidsmatig niet ingekaderd. Deze bandbreedtes liggen voor GBP en USD tussen 50% en 100%. Voor de overige valuta ligt het afdekkingspercentage tussen de 0% en 100% volgens de Richtlijn Vermogensbeheer. Het exacte afdekkingspercentage wordt bepaald door het bestuur en de beleggingscommissie. Dit beleid is onvoldoende specifiek en onvoldoende uitgewerkt. De relatie tot de strategische doelstelling en het beoogde strategische risicoprofiel wordt niet gemaakt. Daarmee is de facto geen sprake van duidelijk en eenduidig beleid t.a.v. het afdekken van valutarisico. Ook het [REDACTED] Rapport wijst op de relevantie van concrete maatstaven voor het afdekken van valutarisico, zoals o.a. strategische niveaus, bandbreedtes en type instrumenten (p.16). [REDACTED] adviseert ook om de Richtlijn Vermogensbeheer in lijn te brengen met de wijze waarop valuta-afdekking in praktijk geschiedt of om vice versa de praktijk aan te passen op het beleid (p.17). Verder is ongewijzigd in de Richtlijn Vermogensbeheer opgenomen dat enerzijds valutatermijntransacties alleen toegestaan zijn met als doel risicoreductie (p. 30/31), maar anderzijds dat elke mandaatbeheerder o.a. door middel van valuta hedge instrumenten een optimaal beleggingsrendement dient te behalen (p. 16). Deze doelstellingen – risicoreductie en het streven naar beleggingsrendement – zijn inherent strijdig met elkaar.
- **Renterisico.** Ook het beleid van SPHD t.a.v. het renterisico is onvoldoende ingekaderd met kwantitatieve bandbreedtes. Het strategische afdekkingspercentage van het renterisico bedraagt volgens de Richtlijn Vermogensbeheer van SPHD 40%, met een zeer ruime bandbreedte van 15% tot 75% (p. 28). Het gebruik van deze bandbreedte is niet

beleidsmatig ingekaderd en er is niet verklaard hoe zich dat verhoudt tot de strategische doelstelling en het overall risicoprofiel van SPHD. Er ontbreekt een beleid dat de beleggingscommissie richting geeft voor voorstellen m.b.t. afdekking van renterisico. De ABTN 2015 is op dit punt niet aangepast en beschrijft een systeem van aanpassing aan de hand van ijkpunten. Daarmee zijn de ABTN 2105 en de Richtlijn Vermogensbeheer op dit onderwerp met elkaar in strijd. Ook op andere punten behoeft het renteaafdeckingsbeleid nadere uitwerking (zoals het helder definiëren van renterisico, de keuze van de rentetermijnstructuur en de ruimte voor tactische afwijken).

- Actief beheer onvoldoende uitgewerkt. Zoals vastgesteld in het Onderzoeksrapport 2015 en het Beoordelingsrapport 2016 heeft SPHD het beleid t.a.v. actief beheer onvoldoende uitgewerkt. Uit de Richtlijn Vermogensbeheer (p. 26) spreekt een sterk geloof in de toegevoegde waarde van het voeren van actief beheer om een hoger rendement te bewerkstelligen. Het beleid t.a.v. actief beheer wordt echter niet nader uitgewerkt. Er zijn geen restricties opgenomen t.a.v. het actieve beheer en de vormen hiervan. Er is alleen bepaald dat de keuze voor actief of passief beheer afhangt af van de aard van de betrokken belegging, van de markt waarin deze belegging wordt verhandeld en van de vraag of er voldoende vertrouwen bij de beleggingscommissie aanwezig is in de mogelijkheden om na kosten de ALM-performance-index op consistente wijze te verslaan (p. 6 van de Richtlijn Vermogensbeheer). Deze formulering biedt geen effectieve inkadering van actief beheer. Ook de uitwerking van de bandbreedtes laat in het midden in hoeverre deze ruimte bieden voor actieve posities dan wel marktbewegingen of hoe dit gemonitord wordt ten opzichte van het overall risico in de portefeuille.
- Geen beleid voor mandaten aan beheerders. Er blijkt onvoldoende in hoeverre de mandatering van het strategisch beleggingsbeleid naar vermogens- en fondsbeheerders is ingekaderd. SPHD geeft aan dat er restricties zijn opgenomen in de betreffende mandaten. De Richtlijn Vermogensbeheer (p. 27) bepaalt dat per mandaatbeheerder en per asset class maximale tracking errors en relevante andere risicobegrenzungen (rente, krediet, valuta, leverage, security lending, tegenpartij) worden gedefinieerd. Daaruit blijkt echter niet wat gestelde bandbreedtes en risicobegrenzungen (tracking errors) zijn op balans- en mandaatniveau, hoe deze concreet worden gemonitord en hoe de individuele risicoposities zich verhouden tot de restricties op totaalniveau. Naar aanleiding van het Onderzoeksrapport 2015 heeft SPHD aan DNB een rapportage opgestuurd. Deze biedt echter niet voldoende inzicht in de risico's van actief beheer.
- Aangaan van derivatenraamovereenkomsten en transacties. SPHD heeft na het Onderzoeksrapport 2015 haar beleid m.b.t. derivatentransacties aangepast t.a.v. tegenpartijen. In plaats van derivatentransacties uitsluitend aan te gaan met de holdingmaatschappij van de werkgever, HDNV, en zonder een beheersingskader voor het ontstaan van tegenpartijrisico, heeft SPHD nu met twee banken derivatenraamovereenkomsten afgesloten. Uit het beleid blijkt niet wat het proces is voor het aangaan van dergelijke raamovereenkomsten of het afsluiten van derivatentransacties daaronder. SPHD heeft niet toegelicht of HDNV hierbij nog betrokken is, zoals in het verleden wel het geval was. In het Onderzoeksrapport 2015 heeft DNB aangegeven dat de uitvoering van de transacties onafhankelijk van HDNV dient te worden ingericht met financiële tegenpartijen. Zoals uit het onderzoek van DNB naar de optieconstructie (seagull) is gebleken (zie hieronder), speelt HDNV nog steeds een rol bij derivatentransacties van SPHD. Dit wordt ook bevestigd door het [REDACTED] Rapport. SPHD heeft ook niet uiteengezet of vastgelegd hoe zij zorgdraagt voor een passende beheersing en governance rondom het aangaan van derivatenposities. Uit het [REDACTED] Rapport blijkt dat tot voor kort het afdekken van valutarisico voor SPHD verricht werd door een team van HDNV, dat ook de eigen valutapositie van HDNV beheert (p.3).

Datum

19 december 2016

Kenmerk

[REDACTED]

Ook ten tijde van het [REDACTED] Rapport bleek in praktijk (Z) en een medewerker van HDNV, [REDACTED], de beslissing te nemen om derivaten aan te gaan ter afdekking van valutarisico. Er is verder geen beheersingskader voor risico's die inherent zijn aan tegenpartijen met een bepaalde rating of wat voor SPHD de maximaal aanvaardbare exposure per tegenpartij is. Tot slot is de aanpassing van het beleid wel in de Richtlijn Vermogensbeheer opgenomen, maar niet in de ABTN 2015 en het Integraal Risico Beheer document.

- Onderpand derivatentransacties. SPHD heeft haar beleid na het Onderzoeksrapport 2015 ook aangepast voor wat betreft het uitwisselen van onderpand voor derivatentransacties. In plaats van zoals voorheen volledig van onderpand voor derivatentransacties af te zien, wordt er nu volgens de Richtlijn Vermogensbeheer bij wijze van uitzondering onderpand uitgewisseld voor aandelen, rente en valutaderivaten. SPHD heeft niet nader ingevuld waarom dit een uitzondering betreft, wanneer er sprake is van een uitzondering en wat de onderbouwing is om alleen bij uitzondering onderpand uit te wisselen. Ook is niet bepaald hoe SPHD rekening houdt met de uitstaande risico's, er worden geen kwaliteitseisen aan het onderpand gesteld, er is niet bepaald wie of hoe onderpand wordt gewaardeerd of hoe de uitwisseling van onderpand plaatsvindt.

Datum

19 december 2016

Kenmerk*Governance*

26. Zowel in het Onderzoeksrapport 2012, het Onderzoeksrapport 2015 en het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB geconstateerd dat één persoon ((Z)) in de beleggingscommissie een zwaarwegende rol heeft, in ieder geval voor wat betreft de selectie van hedge funds, vermogensbeheerders en valutatransacties, en dat deze persoon ook steeds beleggingsvoorstellen initieert. Het proces m.b.t. het aangaan van transacties en de taken van de beleggingscommissie en haar leden, respectievelijk de rol van de werkgever en/of HDNV daarin is niet – of in ieder geval niet voldoende – door SPHD vastgelegd. Verder is er geen sprake van een vastgelegd vier-ogen principe. Ook de monitoring en controle vooraf en achteraf of valuta- en andere transacties binnen het strategisch beleggingsbeleid passen, is niet geregeld. De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingscommissie in relatie tot die van het bestuur zijn niet – of in ieder geval niet voldoende – vastgelegd. Een evaluatie van het functioneren van de beleggingscommissie en haar leden is tot op heden niet uitgevoerd. Dit zijn maatregelen die mede dienen te waarborgen dat degene die het beleggingsbeleid van SPHD bepalen en uitvoeren kritisch en onafhankelijk ten opzichte van elkaar en van de achterban kunnen opereren. DNB constateert dan ook dat kritisch en onafhankelijk opereren van het bestuur en de beleggingscommissie van SPHD niet is georganiseerd. Hiermee is dan ook niet gewaarborgd dat het bestuur van SPHD onafhankelijk kan optreden jegens haar achterban, waaronder de werkgever.

27. Meer specifiek betreft het de volgende bevindingen:

- Functioneren beleggingscommissie en rol werkgever. DNB heeft in het Onderzoeksrapport 2012 al geconstateerd dat (Z) als lid van de beleggingscommissie een zwaarwegende rol heeft bij de selectie en due diligence van hedge funds, die niet transparant is en waarbij checks and balances op zijn rol ontbreken. In het Onderzoeksrapport 2015 heeft DNB geconstateerd dat uit gesprekken met de toenmalige externe adviseur, [REDACTED], blijkt dat (Z) in de beleggingscommissie transacties initieert en dat de treasury afdeling van de werkgever de transacties uitvoert. Deze adviseur heeft ook verklaard dat dit op dagelijkse basis gebeurt en zonder dat het vier-ogen-principe wordt toegepast; pas achteraf wordt over ingenomen posities gerapporteerd. Eén lid van de beleggingscommissie

heeft daarmee in feite weinig beperkingen in zijn handelen. SPHD heeft bij brief van 27 augustus 2015 (bijlage 31) geantwoord dat (Z) geen valutatransacties voor SPHD aangaat. Valutarisico's worden iedere vergadering van de beleggingscommissie besproken. Alle valutatransacties zouden door het bestuur van SPHD worden geaccordeerd. DNB heeft echter geen notulen of besluitenlijsten ontvangen van SPHD waaruit dit blijkt. Uit het [REDACTED] Rapport blijkt dat het wel degelijk (Z) is, samen met [REDACTED], een medewerker van HDNV, die beslissingen neemt over valutatransacties (p.4 en 18). Pas wanneer posities buiten de (zeer ruime) bandbreedtes worden ingenomen, wordt dit aan de beleggingscommissie gerapporteerd om een besluit te nemen om dit te herstellen (p.4). Het [REDACTED] Rapport constateert zelfs dat er een discrepantie is tussen hoe in praktijk de valutaafdekking geschiedt en hoe die geformuleerd is in de documentatie van SPHD en gecommuniceerd wordt aan DNB (p.17). (Z) en [REDACTED] hebben hiertoe volgens het [REDACTED] Rapport geen helder en gedetailleerd mandaat (p.18). Bij het onderzoek naar de seagull transacties (zie hieronder) heeft DNB geconstateerd dat er een rol is voor de holdingmaatschappij van de werkgever, HDNV, bij deze transacties. De betrokkenheid van HDNV bij de uitvoering van de optieconstructie en de beheersing daarvan heeft SPHD echter niet vastgelegd of toegelicht. DNB merkt op dat SPHD juist na het Onderzoeksrapport 2012 had aangevoerd dat door gedetailleerder te notuleren duidelijker zou worden hoe de besluitvorming in de beleggingscommissie en het bestuur plaatsvindt en dat daaruit de countervailing power t.o.v. (Z) zou blijken. DNB constateert dat in het kader van de seagull transacties daar niets van is gebleken.

- Taken beleggingscommissie niet vastgelegd. DNB constateert dat de taken en verantwoordelijkheden van de leden van de beleggingscommissie, in samenhang met de taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsadviseur en het bestuur – ondanks dezelfde constatering van DNB in het Onderzoeksrapport 2012 – nog steeds niet duidelijk zijn beschreven. Voor zover er sprake is van een beschrijving van deze taken en verantwoordelijkheden in de diverse documenten, bijvoorbeeld de Richtlijn Vermogensbeheer en het document "SPHD Integraal Risicobeheer", is deze niet consistent. Uit de notulen die DNB van vergaderingen van het bestuur van SPHD heeft ontvangen met betrekking tot het eerste half jaar van 2014 blijkt dat er in die periode geen enkel voorstel van de beleggingscommissie aan het bestuur is voorgelegd en er door de beleggingscommissie ook geen enkel besluit over de uitvoering van het beleggingsbeleid is gevraagd.
- Geen proces voor evaluatie beleggingscommissie. DNB heeft in het Onderzoeksrapport 2015 vastgesteld dat er geen evaluatie plaatsvindt van het functioneren van de beleggingscommissie en haar leden. Hierdoor bestaat het risico dat SPHD niet of niet tijdig opmerkt dat de beleggingscommissie niet voldoende functioneert. Bijvoorbeeld doordat de beleggingscommissie of één van haar leden bepaalde taken niet of niet voldoende kritisch uitoefent. SPHD heeft wel in de Richtlijn Vermogensbeheer opgenomen dat de beleggingscommissie en haar voorzitter jaarlijks geëvalueerd worden. In het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB echter vastgesteld dat er geen vooraf vastgesteld proces is voor een dergelijke evaluatie waarbij gewerkt wordt met vooraf vastgestelde doelstellingen en functieprofielen. DNB heeft ook niet kunnen vaststellen dat er evaluaties plaatsvinden, in ieder geval heeft SPHD geen documenten overgelegd waar dat uit blijkt.
- Risicobeheerfunctie is niet voldoende ingericht. DNB heeft in het Onderzoeksrapport 2012, het Onderzoeksrapport 2015 en het Beoordelingsrapport 2016 vastgesteld dat een duidelijke organisatie voor het onafhankelijke risicobeheer bij SPHD ontbreekt. In het Onderzoeksrapport 2012 werd al geconstateerd dat het risicobeheer dat bij de beleggingscommissie was neergelegd, ten dele was uitbesteed aan HDNV, en dat er geen onafhankelijke risicobeheerfunctie was ingericht. Uit

Datum

19 december 2016

Kenmerk

[REDACTED]

het Onderzoeksrapport 2015 blijkt dat het niet duidelijk is welke persoon of personen verantwoordelijk is of zijn voor het risicobeheer. De beleggingscommissie heeft weliswaar tot taak gekregen om risico's te monitoren (zie het document Integraal Risicobeheer), maar er is niets bepaald over het risicomangement van SPHD als functie; deze functie is niet vormgegeven. Een separate omschrijving van de risicomangement taken en de inrichting hiervan naar functies, ontbreekt. Uit de Richtlijn Vermogensbeheer blijkt dat zowel het bestuur (onder andere "vaststelling risicobudget" en "integraal risicobeheer"), de beleggingscommissie en de beleggingsadviseur ("risicobeheer"), mandaatbeheerders ("risicobeheer"), en het pensioenbureau ("risico management taken") betrokken zijn bij het risicomangement. Door de overlappende en brede terminologie (zoals "risicobeheer") is het onduidelijk of en zo ja, welke taken als onderdeel van de risicobeheerfunctie zijn toegekend aan welk gremium of aan welke specifieke personen. Ook bij het opvragen van informatie over de "seagull" transacties is gebleken dat de risicobeheersing van SPHD onvoldoende is en dat er sprake is van afhankelijkheid van HDNV. Bij het opvragen van informatie over de optieconstructie constateerde DNB dat er een grote afhankelijkheid leek te zijn van één enkele persoon dan wel enkele personen binnen HDNV voor het aanleveren van informatie en voor de duiding van bepaalde cijfers. SPHD beschikte niet zelf over deze informatie. DNB constateert dan ook dat er een afhankelijkheid van HDNV is in de uitvoering van de optieconstructie en de beheersing daaromtrent. Het [REDACTED] Rapport bevestigt dat (Z) en [REDACTED] van HDNV de valutapositionen van SPHD niet alleen aangaan maar ook monitoren. [REDACTED] concludeert in haar rapport dat er sprake is van "key man risk" omdat slechts twee personen betrokken zijn bij het actieve beheer van valutatransacties voor SPHD (p.19). Verder is gebleken uit het onderzoek naar de "seagull" transacties dat de afdekking van valutarisico op de GBP gedurende 2015 minder was dan op basis van de eigen maatstaven en bandbreedtes van SPHD. SPHD constateert dit zelf ook en stelt dat aanvullende maatregelen zijn getroffen. SPHD heeft niet toegelicht wat de oorzaak is van deze situatie en welke maatregelen dit betreft. Gebleken is dat SPHD gedurende meerdere kwartalen op rij de valuta-afdeckingspositie verkeerd aan DNB heeft gerapporteerd.

- Geen monitoring of correctie op afwijking van het beleid. SPHD overschrijdt in praktijk zelfs de zeer ruime beleidskaders voor afdekking van rente- en valutarisico. Van een mechanisme om dergelijke overschrijdingen te voorkomen, te monitoren, of deze in ieder geval te corrigeren, is niet gebleken. Dit blijkt uit het volgende:
 - o *Renteafdekking.* In het Onderzoeksrapport 2015 heeft DNB geconstateerd dat de feitelijke rente-afdekking van SPHD (12,5% uitgaande van de marktrente, volgens het cash flow profile juni 2014) buiten de ondergrens van de bandbreedte van 15% valt. In het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB vastgesteld dat in het derde kwartaal van 2015 dit afdeckingspercentage nog lager was, te weten 8,9%, en in het vierde kwartaal van 2015 14,4% bedroeg, hetgeen nog steeds onder de ondergrens van 15% is. Hierbij zij opgemerkt dat het uitgangspunt voor het afdekken van renterisico 40% is. DNB heeft niet kunnen vaststellen dat er een mechanisme is om dergelijke overschrijdingen te voorkomen, te monitoren of te corrigeren.
 - o *Seagull transacties.* Uit rapportages van SPHD aan DNB m.b.t. de eerste drie kwartalen van 2015 bleek dat SPHD valuta derivatentransacties was aangegaan, die het risicoprofiel van de beleggingen van SPHD fors leken te vergroten, in plaats van te verlagen. DNB heeft daarover meerdere malen vragen gesteld. De valuta derivatentransacties betroffen een combinatie van een short put optie en een long en short call optie (deze combinatie van transacties wordt ook wel als "seagull" aangeduid) op de USD/EUR

Datum

19 december 2016

Kenmerk

[REDACTED]

en GBP/EUR koers. Bij brief van 31 maart 2016 aan SPHD heeft DNB o.a. geconstateerd dat de optieconstructie in strijd is met de beleggingsrichtlijnen van SPHD. SPHD heeft een aantal vragen van DNB over de optieconstructie niet beantwoord, waaronder de vraag hoe de optieconstructie aansluit op het strategisch beleggingsbeleid en wat de motivatie was voor het aangaan van de optieconstructie. SPHD heeft ook niet geantwoord op de vraag van DNB hoe de optieconstructie wordt gebruikt om het risico van SPHD te verminderen of doeltreffend portefeuillebeheer mogelijk te maken. SPHD heeft daarmee verzuimd te motiveren dat de optieconstructie aan de prudent person regel voldoet.

Datum

19 december 2016

Kenmerk**Aanwijzing**

28. DNB heeft op 2 mei 2016 aan SPHD laten weten dat DNB voornemens is een aanwijzing te geven om de door haar geconstateerde, in het voornemen van de aanwijzing opgenomen overtredingen te beëindigen. Bij brief van 6 juni 2016 heeft SPHD haar schriftelijke zienswijze gegeven op het voorgenomen besluit.
29. Bij brief van 23 juni 2016 heeft SPHD DNB geïnformeerd dat HDEBV de uitvoeringsovereenkomst met SPHD heeft opgezegd per 31 december 2016, dat SPHD het voornemen heeft tot een collectieve waardeoverdracht (CWO) op basis van artikel 84 Pw per 1 januari 2017 aan de Stichting Pensioenfonds Metalelektro (PME) en dat SPHD op 20 juni 2016 heeft besloten tot het voornemen tot liquidatie van SPHD. (Z) heeft bij brief van 8 juni 2016 aan SPHD laten weten dat hij per die datum terugtreedt als lid van de beleggingscommissie, dit in het licht van de naderende CWO en liquidatie.
30. Op 19 juli 2016 heeft DNB aan SPHD een aanwijzing gegeven om enkele door haar geconstateerde overtredingen te beëindigen, rekening houdend met de voorgenomen CWO en liquidatie waarover SPHD op 23 juni 2016 DNB heeft geïnformeerd. SPHD heeft in het kader van de aanwijzing bij email van 18 augustus 2016 een aantal documenten aan DNB toegezonden. DNB heeft bij brief van 22 september 2016 SPHD bericht dat zij niet kan vaststellen dat SPHD aan onderdeel 1 van de gedragslijn in de aanwijzing heeft voldaan en dat SPHD niet aan onderdeel 2 en 3 van de gedragslijn heeft voldaan.
31. SPHD en een van de bestuurders van SPHD, [REDACTED], hebben op 25 augustus 2016 pro forma bezwaar gemaakt tegen de aanwijzing. De gronden van het bezwaar zijn aangevuld op 4 oktober 2016. In het kader van het bezwaar heeft een hoorzitting plaatsgevonden op 9 november 2016. Op het moment dat deze beschikking is genomen, is nog geen beslissing op bezwaar inzake de aanwijzing genomen.

Constatering overtredingen

32. SPHD is een pensioenfonds zoals bedoeld in artikel 1 Pw en derhalve gehouden aan de vereisten die op grond van de Pw en het Besluit FTK op haar rusten. Na beoordeling van de hiervoor genoemde feiten en omstandigheden, in samenhang met het wettelijk kader zoals hiervoor uiteengezet, komt DNB tot het volgende oordeel.
33. Zoals uit het wettelijk kader volgt, dient een pensioenfonds een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent person regel. Deze prudent person regel is onder andere nader ingevuld in 13 en 13a

Besluit FTK. Ook dient een pensioenfonds een beheerste bedrijfsvoering te voeren. De ratio van deze wettelijke eisen is dat voldoende gewaarborgd is dat pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

34. Uit het onderzoek dat DNB heeft verricht, blijkt dat het strategisch beleggingsbeleid dat SPHD voert reeds gedurende een lange periode niet voldoet aan de prudent person regel. Ook in het Beoordelingsrapport 2016 heeft DNB vastgesteld dat de naleving van de prudent person regel onvoldoende is gewaarborgd in het strategisch beleggingsbeleid van SPHD en dat dit strategisch beleggingsbeleid ook niet gebaseerd is op gedegen onderzoek. DNB constateert de volgende overtredingen:
- A. Overtreding van artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13, vierde lid Besluit FTK: er is geen voldoende uitgewerkt beleid t.a.v. het gebruik van derivaten ter vermindering van het risicoprofiel of vergemakkelijking van een doeltreffend portefeuillebeheer.
 - B. Overtreding van artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13a, eerste lid Besluit FTK:
 - de ALM studie 2015 is geen gedegen onderzoek zoals bedoeld in artikel 13a, eerste lid Besluit FTK, omdat deze niet ingaat op alle risico's die relevant zijn voor SPHD, zoals de allocatie van beleggingen in regio's en sectoren, en ook niet op actief beheer van de beleggingsportefeuille en het valutarisico;
 - SPHD heeft niet aangetoond dat de ALM studie 2015 aansluit op het strategisch beleggingsbeleid en de beleggingsrisico's die SPHD acceptabel vindt.
 - C. Overtreding van artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13a, tweede lid Besluit FTK:
 - het beleggingsbeleid is dusdanig ruim opgesteld en onvoldoende uitgewerkt dat er geen sprake is van voldoende inkadering van dat beleid met kwantitatieve bandbreedtes. Er kan in de praktijk in dermate grote mate worden afgeweken van het strategische beleggingsbeleid, dat er ook om die reden geen sprake is van een effectieve begrenzing;
 - het beleggingsbeleid is onvoldoende uitgewerkt t.a.v. in ieder geval de onderwerpen securities lending, short posities, leverage, illiquide middelen, valutarisico en renterisico;
 - het beleid t.a.v. actief beheer is onvoldoende uitgewerkt omdat niet is bepaald wat de voorwaarden zijn voor het voeren van actief beheer en ook geen beleid is vastgesteld voor de inhoud en het verlenen van mandaten aan (vermogens- en fonds-)beheerders;
 - er is geen beleid voor het aangaan van derivaten raamovereenkomsten, het afsluiten van derivatentransacties en de beheersing en de governance t.a.v. derivatentransacties en er is ook geen motivatie voor het beleid voor het uitwisselen van onderpand voor derivatentransacties.
35. DNB heeft tot slot vastgesteld dat SPHD niet over een beheerste bedrijfsvoering beschikt. DNB constateert de volgende overtredingen:
- D. Overtreding van artikel 143, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 18, tweede lid Besluit FTK:
 - er is geen proces voor het aangaan van beleggingstransacties, waarbij in ieder geval het vier-ogen principe, de monitoring en controle achteraf zijn opgenomen;

- de rol en de taken van de beleggingscommissie en de externe adviseur (ook in relatie tot het bestuur) zijn niet adequaat vastgelegd;
- er is geen beleid voor het periodiek evalueren van de beleggingscommissie;
- de risicobeheerfunctie is niet ingericht; en
- er is geen proces om overschrijdingen van de – toch al zeer ruime – beleidskaders voor afdekking van rente- en valutarisico te voorkomen, te monitoren, dan wel deze te corrigeren.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

- E. Overtreding van artikel 143, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 24 sub a, f en h juncto artikel 25, eerste lid sub c juncto artikel 27 sub a Besluit FTK:
- de risicohouding en het beleggingsbeleid zijn niet toereikend vastgelegd in de ABTN 2015.

36. Tot slot merkt DNB op dat het Besluit FTK op 1 januari 2015 is gewijzigd en per die datum onder meer de artikelen 13a, 18 en 24 sub f Besluit FTK in werking zijn getreden. Hoewel DNB van oordeel is dat voornoemde artikelen slechts een codificatie dan wel nadere invulling vormen van regels die reeds voor 1 januari 2015 van toepassing waren op pensioenfondsen, en SPHD derhalve reeds voor 1 januari 2015 gehouden was haar beleggingsbeleid te laten voldoen aan de verplichtingen die in artikel 13a, 18 en 24 sub f Besluit FTK zijn opgenomen, houdt DNB voor de start van de periode van bovengenoemde overtredingen 1 januari 2015 aan.
37. Daarnaast heeft DNB op 19 juli 2016 een aanwijzing gegeven aan SPHD om, kort gezegd, de door DNB geconstateerde overtredingen als genoemd in de aanwijzing te beëindigen. In het kader van de aanwijzing heeft SPHD per email van 18 augustus 2016 een drietal documenten aan DNB toegezonden, waaronder het beleggingsplan versie 16 augustus 2016 en een memo inzake de Commissie Risicobeheer van 15 augustus 2016. Bij brief van 22 september 2016 heeft DNB bericht dat zij van oordeel is dat zij niet kan vaststellen dat SPHD aan gedragslijn 1 van de aanwijzing heeft voldaan en dat SPHD niet aan gedragslijn 2 en 3 van de aanwijzing heeft voldaan. Hoewel de overtredingen die ten grondslag liggen aan de aanwijzing, niet geheel dezelfde zijn als die ten grondslag liggen aan het onderhavige besluit, is DNB van oordeel dat in het licht van de aanwijzing en brief, de in deze beschikking geconstateerde overtredingen in ieder geval tot en met 22 september 2016 hebben geduurd. SPHD heeft immers buiten de documenten die zij op 18 augustus 2016 aan DNB heeft toegezonden, niet op andere wijze aangetoond dat zij de hiervoor geconstateerde overtredingen zou hebben beëindigd.

Conclusie overtredingen

38. DNB is van oordeel dat SPHD in de periode van in ieder geval 1 januari 2015 tot en met 22 september 2016 in strijd met artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13, vierde lid en artikel 13a, eerste en tweede lid Besluit FTK heeft gehandeld, en voorts artikel 143, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 18, tweede lid, artikel 24, sub a, f en h, artikel 25, eerste lid sub c en artikel 27, sub a Besluit FTK heeft overtreden.

Bevoegdheid tot handhavend optreden

39. Op grond van artikel 176, eerste lid van de Pw is DNB bevoegd om een bestuurlijke boete op te leggen terzake van overtredingen van artikel 135 en 143 Pw.
40. DNB voert een vast beleid bij het uitoefenen van haar bevoegdheden tot het

treffen van handhavingsmaatregelen (zie www.dnb.nl voor de Beleidsregel Handhavingsbeleid van de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche Bank van 10 juli 2008). Dit beleid heeft onder andere als uitgangspunt dat overtredingen niet worden gedoogd en dat in beginsel handhavend dient te worden opgetreden zodra DNB een overtreding heeft geconstateerd.

Datum

19 december 2016

Kenmerk**Belangenafweging**

41. In de belangenafweging bij een besluit tot het al dan niet opleggen van een bestuurlijke boete beoordeelt DNB de ernst en de verwijtbaarheid van de overtreding. Bij deze belangenafweging wordt ook de zienswijze van de overtreder betrokken.
42. Met betrekking tot de ernst van de overtredingen overweegt DNB het volgende. De algemene doelstelling van de Pw is het waarborgen van bij werknemers gewekte pensioenverwachtingen. De Pw stelt in verband daarmee eisen aan het door een pensioenfonds te voeren beleggingsbeleid, alsmede eisen aan de organisatie van de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. DNB acht het van groot belang dat een pensioenfonds deze eisen nakomt, omdat het niet naleven daarvan een directe weerslag kan hebben op de haalbaarheid van gewekte pensioenverwachtingen. Het beleggen en beheren van de financiële middelen, te weten de ingelegde pensioenpremies en het daarop behaalde rendement, betreft een van de kernactiviteiten – zo niet dé kernactiviteit – van een pensioenfonds. DNB acht het ernstig dat SPHD onvoldoende maatregelen heeft genomen om te waarborgen dat SPHD aan de prudent person regel en de regels voor beheerste bedrijfsvoering voldoet. SPHD loopt daarmee immers grote financiële risico's die onvoldoende worden beheerst. Daarmee zijn de belangen van de aanspraak- en pensioengerechtigden onvoldoende gewaarborgd. DNB beschouwt de door haar geconstateerde overtredingen dan ook als ernstige overtredingen.
43. Ten aanzien van de verwijtbaarheid van de overtredingen, merkt DNB op dat SPHD een grote mate van verwijtbaarheid treft. Zij is in de periode vanaf in ieder geval 1 januari 2015 tot en met in ieder geval 22 september 2016 als pensioenfonds actief geweest, zonder daarbij de daarvoor geldende regelgeving in acht te nemen. Een pensioenfonds dient met de op haar rustende wettelijke verplichtingen bekend te zijn. Dit geldt te meer voor SPHD, nu DNB reeds gedurende een lange periode met SPHD in overleg is over haar beleggingsbeleid en bedrijfsvoering en daarbij steeds concreet heeft aangegeven welke tekortkomingen DNB constateerde en SPHD diende te adresseren. SPHD heeft de door DNB geconstateerde tekortkomingen echter herhaaldelijk niet, althans niet volledig geadresseerd, ook niet toen DNB bij het overschrijden van de door SPHD in het plan van aanpak van 2015 gestelde tijdslijnen SPHD nog extra tijd gegund heeft. Daar komt nog bij dat SPHD in de zienswijze op de voorgenomen aanwijzing heeft onderkend dat beleid, besluitvorming en uitvoering beter gedocumenteerd kunnen worden. DNB acht de overtredingen om de voorgaande redenen zeer verwijtbaar.

Zienswijze

44. Bij brief van 22 november 2016 heeft DNB SPHD in kennis gesteld van het voornemen om vanwege de geconstateerde overtredingen over te gaan tot het opleggen van twee bestuurlijke boetes. SPHD is in de gelegenheid gesteld haar zienswijze betreffende dit voornemen naar keuze mondeling of schriftelijk kenbaar te maken op respectievelijk uiterlijk 8 december 2016 om 9:00 uur. SPHD heeft DNB op 1 december 2016 bericht schriftelijk haar zienswijze te

geven. Deze schriftelijke zienswijze is op 6 december ingediend door de gemachtigde van SPHD. Hieronder wordt ingegaan op het namens SPHD gestelde.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

45. SPHD heeft ten eerste aangevoerd dat de overtredingen van de Pw die DNB aan het voornemen tot boeteoplegging ten grondslag legt, overeenkomen met de onderbouwing van de op 19 juli 2016 opgelegde aanwijzing. SPHD merkt op dat zij, evenals haar bestuurslid [REDACTED], tegen deze aanwijzing bezwaar heeft ingediend. De bezwaren houden onder meer in dat de gedragingen geen overtreding van de Pw inhouden. SPHD acht het in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel dat DNB, voordat op het bezwaar is beslist, dezelfde gedragingen die aan de aanwijzing ten grondslag liggen als feiten zou presenteren die een overtreding van de Pw meebrengen en daarom een grond zijn voor de beoogde boeteoplegging. Er zou namelijk worden vooruitgelopen op de uitkomst van de nog lopende bezwaarprocedure. Ook zou voorbij worden gegaan aan de aangevoerde bezwaren tegen de aanwijzing en zou SPHD de gelegenheid worden ontnomen om in haar zienswijze te reageren op de overwegingen die DNB in de beslissing op bezwaar hanteert als reactie op de bezwaren van SPHD en [REDACTED].

DNB merkt hierover op dat er wel degelijk verschil bestaat tussen de overtredingen die aan de bestuurlijke boetes ten grondslag worden gelegd en de overtredingen die aan de aanwijzing ten grondslag zijn gelegd. Deze overtredingen komen niet geheel overeen. Maar zelfs indien de onderliggende overtredingen geheel dezelfde zouden zijn, betekent dat niet dat DNB slechts tot het opleggen van bestuurlijke boetes over kan gaan, nadat een beslissing is genomen op de bezwaren van SPHD en [REDACTED] tegen de aan SPHD opgelegde aanwijzing. DNB had er immers ook voor kunnen kiezen om in één besluit zowel een aanwijzing als twee bestuurlijke boetes op te leggen. Daar staat geen rechtsregel aan in de weg nu een aanwijzing een reparatoire sanctie is en bestuurlijke boetes een punitieve sanctie vormen. In dat geval had SPHD ook gelijktijdig een zienswijze dan wel bezwaar moeten indienen tegen de onderdelen van het voornemen respectievelijk het besluit die zagen op het opleggen van de aanwijzing, en de onderdelen die zagen op het opleggen van de bestuurlijke boetes, en zou ook niet kunnen worden gewacht op de uitkomst van de zienswijze dan wel het bezwaar tegen de (voorgenomen) aanwijzing.

Het argument dat het in strijd zou zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel om, voordat op het bezwaar is beslist, dezelfde gedragingen die aan de aanwijzing ten grondslag liggen als feiten te presenteren die een overtreding van de Pw meebrengen en daarom een grond zijn voor de beoogde boeteoplegging, gaat niet op. SPHD is in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen tegen het voornemen tot het opleggen van de bestuurlijke boetes. In die zienswijze heeft zij kunnen reageren op alle feiten en overtredingen die DNB in het voornemen heeft genoemd. Niet valt in te zien waarom SPHD in deze zienswijze ook moet kunnen reageren op de overwegingen die DNB in de beslissing op bezwaar hanteert als reactie op de bezwaren van SPHD en [REDACTED]. Zoals opgemerkt had DNB ook de aanwijzing en de bestuurlijke boetes gelijktijdig kunnen opleggen, in welk geval SPHD ook niet had kunnen wachten op de uitkomst van het bezwaar tegen één van deze twee sancties. DNB is ook niet gehouden om bij de besluitvorming omtrent de bestuurlijke boetes kennis te nemen van de bezwaren die zijn aangevoerd tegen de aanwijzing, omdat dit een afzonderlijk besluit betreft. Het bezwaar inzake de aanwijzing wordt bovendien behandeld

door medewerkers van een andere afdeling, dan de afdeling die verantwoordelijk is voor de voorbereiding van onderhavige beschikking.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

46. SPHD heeft ten tweede aangevoerd dat zij wat betreft de vaststellingen omtrent de overtredingen betwist dat in strijd is gehandeld met de prudent person regel of beheerste bedrijfsvoering. SPHD verwijst ter onderbouwing daarvoor naar de gronden van bezwaar die tegen de aanwijzing zijn ingebracht, alsmede naar hetgeen bij de hoorzitting in het kader van dat bezwaar naar voren is gebracht door en namens SPHD. SPHD stelt dat omdat het niet bekend is tot welke beoordeling dit bij DNB leidt, het thans voor SPHD niet mogelijk zou zijn om een nadere onderbouwing te geven dat en waarom de door DNB benoemde gedragingen het voornemen tot het opleggen van bestuurlijke boetes niet zouden kunnen dragen. Door deze handelswijze zou DNB SPHD de kans op een fair trial ontnemen en in strijd handelen met het zorgvuldigheidsbeginsel. Ook zou er gelet op de reeds door SPHD aangevoerde bezwaren sprake zijn van een onvoldoende motivering van het voornemen omdat niet kenbaar wordt gemaakt of en in hoeverre de door SPHD aangevoerde bezwaren worden gehonoreerd.

DNB merkt, in aanvulling op hetgeen hiervoor onder randnummer 45 is opgemerkt, het volgende op. DNB ontnemt SPHD niet de kans op een fair trial, omdat SPHD in haar zienswijze uitgebreid heeft kunnen reageren op het voornemen van DNB en in een eventuele bezwaarprocedure ook zal kunnen reageren op het uiteindelijke besluit. DNB is niet gehouden om in haar voornemen tot het opleggen van bestuurlijke boetes te motiveren of en in hoeverre de door SPHD aangevoerde bezwaren tegen de aanwijzing worden gehonoreerd. Die motivering volgt in de beslissing op bezwaar, die ten tijde van het opstellen van het voornemen nog niet was genomen. DNB heeft daar ook niet op moeten wachten, nu de aanwijzing niet ten grondslag ligt aan het besluit tot het opleggen van de bestuurlijke boetes.

47. SPHD heeft ten derde aangevoerd dat het voornemen gebaseerd zou zijn op de vermeende overtreding van twee open normen, te weten artikel 135 Pw en artikel 143 Pw. SPHD herhaalt, met verwijzing naar de argumenten in de bezwaarprocedure tegen de aanwijzing, dat invulling van deze normen de primaire verantwoordelijkheid van SPHD zou zijn en door DNB slechts marginale toetsing kan en mag plaatsvinden. Het zou niet blijken dat en op welke wijze DNB deze eigen verantwoordelijkheid heeft gerespecteerd. Ook zou het bestuur in control zijn, zou de handelwijze van SPHD in overeenstemming zijn gebracht met de prudent person regel en het vereiste van een beheerste bedrijfsvoering, bevatten de Richtlijn Vermogensbeheer in combinatie met de ABTN het door DNB bedoelde kader in voldoende mate, en bevat de ALM studie 2015 in voldoende mate de door DNB genoemde analyses. Het zou SPHD niet duidelijk zijn waarom het voorgaande niet juist zou zijn, omdat hierop nog geen (SPHD bekende) beoordeling door DNB heeft plaatsgevonden. Daar zou bijkomen dat het beleid van SPHD thans geheel gericht is op de aanstaande overdracht van het liquide vermogen aan PME. Dat zou een omstandigheid zijn waarmee DNB ten onrechte geen rekening zou houden.

DNB merkt hierover op dat het besluit tot het opleggen van bestuurlijke boetes ziet op overtredingen die in het verleden, namelijk de periode van 1 januari 2015 tot en met 22 september 2016, hebben plaatsgevonden. Dat op 1 januari 2017 een CWO plaatsvindt, is een omstandigheid die mogelijk relevant is voor het opleggen van een aanwijzing - nu een dergelijk besluit zich richt op het beëindigen van een voortdurende dan wel herhaalde overtreding en daarmee de

toekomst betreft - maar is niet relevant voor het besluit tot het opleggen van bestuurlijke boetes.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

In het voornemen heeft DNB uitgebreid uiteengezet welke overtredingen zij heeft vastgesteld. Anders dan SPHD stelt, is het niet uitsluitend artikel 135 Pw en/of artikel 143 Pw waar DNB de door haar vastgestelde overtredingen op heeft gebaseerd. De eerste bestuurlijke boete wordt opgelegd voor het overtreden van artikel 135, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 13, vierde lid en artikel 13a, eerste en tweede lid Besluit FTK. Artikel 13, vierde lid en artikel 13a, eerste en tweede lid Besluit FTK vormen een nadere invulling van de prudent person regel, waar artikel 135, tweede lid, Pw een wettelijke basis toe biedt. De formulering van artikel 13, vierde lid, Besluit FTK en artikel 13a, eerste en tweede lid Besluit FTK maakt duidelijk dat deze artikelen ertoe strekken grenzen te stellen aan de vrijheid van pensioenfondsen om een beleggingsbeleid te voeren. Het is weliswaar primair de eigen verantwoordelijkheid van SPHD om invulling te geven aan de prudent person regel, maar dat laat onverlet dat SPHD dient te voldoen aan hetgeen is bepaald in de hiervoor genoemde artikelen van het Besluit FTK. DNB is van oordeel dat SPHD niet aan deze artikelen heeft voldaan, en dat SPHD hierom ook in strijd met de prudent person regel heeft gehandeld.

De tweede bestuurlijke boete wordt opgelegd voor het overtreden van artikel 143, eerste lid Pw juncto tweede lid juncto artikel 18, tweede lid, artikel 24, sub a, f en h, artikel 25, eerste lid sub c en artikel 27, sub a Besluit FTK. Ook hier geldt dat de hiervoor genoemde artikelen van het Besluit FTK een nadere invulling vormen van de norm dat de bedrijfsvoering beheerst moet zijn, en artikel 143, tweede lid Pw daartoe een wettelijke basis biedt. SPHD dient te voldoen aan deze nadere invulling, bij gebreke waarvan niet kan worden gesteld dat de bedrijfsvoering beheerst is geweest.

DNB heeft de door haar geconstateerde overtredingen uitgebreid gemotiveerd in het voornemen. Het betoog van SPHD dat het haar niet duidelijk zou zijn waarom de door haar verrichte handelingen niet voldoende zouden zijn, omdat hierop nog geen beoordeling door DNB heeft plaatsgevonden, mist dan ook feitelijke grondslag. Daarnaast heeft DNB in het Beoordelingsrapport 2016 uitgebreid uiteengezet in hoeverre zij van oordeel is dat SPHD gevolg heeft gegeven aan de eerdere bevindingen van DNB, zoals uiteengezet in het Onderzoeksrapport 2015. De uitkomst was dat SPHD, ondanks haar inspanningen en de verbeteringen die hebben plaatsgevonden, nog steeds niet voldeed aan de prudent person regel en het vereiste van een beheerste bedrijfsvoering. Eventuele verbeteringen die SPHD heeft doorgevoerd na de overtredingsperiode die ten grondslag ligt aan onderhavig besluit, nemen niet weg dat SPHD in het verleden niet in overeenstemming met de prudent person regel heeft gehandeld en geen beheerste bedrijfsvoering had.

48. SPHD heeft als vierde argument aangevoerd dat zij binnenkort overgaat tot een CWO, dat DNB bij mail van 1 december 2016 heeft aangegeven geen gebruik te maken van de bevoegdheid om bezwaar te maken tegen de voorgenomen CWO, en dat gezien deze omstandigheden de boeteoplegging geen doel zou hebben.

DNB is van oordeel, zoals gezegd, dat een aanstaande CWO niets afdoet aan overtredingen die in het verleden hebben plaatsgevonden. Deze CWO kan de geconstateerde overtredingen die ten grondslag liggen aan de boeteoplegging

immers niet wegnemen of beëindigen. DNB is bevoegd om terzake van geconstateerde overtredingen van artikel 135, eerste lid, Pw en artikel 143, eerste lid, Pw, bestuurlijke boetes op te leggen. DNB heeft besloten van deze bevoegdheid gebruik te maken, onder meer omdat DNB reeds gedurende lange tijd constateert dat SPHD niet in overeenstemming met de prudent person regel en het vereiste van een beheerste bedrijfsvoering handelt. Zoals hiervoor onder randnummer 42 en 43 is opgemerkt, acht DNB de overtredingen ernstig en treft SPHD een grote mate van verwijtbaarheid. De omstandigheid dat SPHD na de CWO spoedig zal worden geliquideerd, vormt voor DNB geen reden om van boeteaflegging af te zien.² Dit te meer in het licht van het handhavingsbeleid van DNB, op grond waarvan uitgangspunt is dat DNB handhavend optreedt indien zij overtredingen constateert.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

49. SPHD heeft als vijfde argument aangevoerd dat uit de door DNB genoemde feiten geen grote mate van verwijtbaarheid van de overtredingen van de Pw zou blijken. Volgens SPHD is er niet meer dan een verschil van inzicht over de eigen verantwoordelijkheid die het fonds kan en mag nemen bij invulling van de open normen van de Pw. Wat betreft de vermeende ontoereikendheid van de ALM studie zou het niet in grote mate verwijtbaar zijn dat SPHD afgaat op de kennis van een in de wereld zeer deskundig bureau. Waar nodig zou SPHD ook eerdere aanbevelingen van DNB hebben opgevolgd. DNB zou niet te kennen hebben gegeven dat het plan van aanpak van SPHD onvoldoende zou zijn. DNB zou voorts hebben opgemerkt dat SPHD in haar zienswijze tegen de voorgenomen aanwijzing onderkend heeft dat een betere documentatie mogelijk was geweest. SPHD leidt hieruit af dat DNB dit als element aanmerkt om tot ernstige mate van verwijtbaarheid te komen. Dat acht SPHD niet correct. SPHD stelt dat het gegeven dat een betere documentatie mogelijk was geweest, niet wil zeggen dat de documentatie zoals aanwezig een overtreding van de Pw is, laat staan dat het gedrag ernstig verwijtbaar zou zijn.

DNB merkt hierover op dat zij tot een ernstige mate van verwijtbaarheid concludeert, omdat SPHD gedurende een langere periode niet de op haar rustende regelgeving in acht heeft genomen, terwijl DNB reeds gedurende een nog langere periode met SPHD in overleg is over haar beleggingsbeleid en bedrijfsvoering en daarbij ook veelvuldig concreet heeft aangegeven welke tekortkomingen DNB constateerde en SPHD diende te adresseren. DNB verwijst onder meer naar haar Onderzoeksrapport 2012 (waarin DNB reeds vaststelde dat SPHD o.a. de artikelen 135 en 143 Pw juncto artikel 13 en 18 Besluit FTK overtrad) en haar Onderzoeksrapport 2015. DNB heeft in het Beoordelingsrapport 2016 uitgebreid gemotiveerd dat en waarom de maatregelen die SPHD had getroffen naar aanleiding van het Onderzoeksrapport 2015 niet voldoende waren om de door DNB geconstateerde tekortkomingen weg te nemen. De stelling dat DNB niet te kennen zou hebben gegeven dat het plan van aanpak van SPHD onvoldoende zou zijn, mist dan ook feitelijke grondslag. Dat SPHD zelf heeft aangegeven dat een betere documentatie mogelijk was geweest, vormt slechts een aanvullende onderbouwing van de door DNB vastgestelde ernstige verwijtbaarheid. Ook zonder deze opmerking zou DNB van oordeel zijn dat SPHD in ernstige mate verwijtbaar heeft gehandeld.

Wat betreft de ALM studie 2015 merkt DNB op dat het aan SPHD is om te voldoen aan de prudent person regel, en SPHD er dan ook zelf op dient toe te

² Vgl. Rb Den Haag 22 april 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:4235, rov. 4.1.

zien of de in haar opdracht uitgevoerde ALM studie volledig is en voldoende aansluit op het strategische beleggingsbeleid en de ABTN 2015. Dat SPHD een deskundig bureau heeft ingeschakeld voor het opstellen van een ALM studie, ontslaat haar niet van de op haar rustende wettelijke verplichtingen.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

50. SPHD heeft als zesde argument aangevoerd dat DNB zou hebben opgemerkt dat een boete in het belang is van de pensioen- en aanspraakgerechtigden. SPHD merkt op dat de dekkingsgraad in de jaren 2012-2015 steeds boven het minimaal vereist eigen vermogen is geweest en dat de beleidsdekkingsgraad op 31 december 2015 106,1%. Dit zou weliswaar niet voldoende zijn voor toeslagverlening, maar SPHD meent dat niet kan worden gesteld dat het volgens DNB niet prudente beleid en de niet beheerste bedrijfsvoering strijdig met de belangen van de pensioen- en aanspraakgerechtigden heeft uitgekapt.

DNB heeft niet opgemerkt dat een boete in het belang is van de pensioen- en aanspraakgerechtigden. Het tegendeel overigens ook niet. De dekkingsgraad van SPHD (die volgens SPHD zelf in oktober 2016 97,9% bedroeg en daarmee onder het minimaal vereist eigen vermogen lag) is niet relevant voor de vraag of SPHD in overeenstemming met de prudent person regel en het vereiste van een beheerste bedrijfsvoering heeft gehandeld. Waar het om gaat, is dat de beleggingsstrategie respectievelijk de bedrijfsvoering van SPHD om meerdere redenen niet zodanig waren, dat de veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en het rendement van de portefeuille gewaarborgd waren respectievelijk de bedrijfsvoering beheerst was.³ Dit brengt risico's met zich die, indien deze risico's gerealiseerd worden, de belangen van pensioengerechtigden (zeer) negatief kunnen raken. Dat deze risico's zich ten tijde van de overtredingen mogelijk niet hebben gerealiseerd, doet aan de overtredingen niet af.

51. SPHD heeft als zevende argument aangevoerd dat de boetes maximaal moeten worden gematigd en als achtste argument dat DNB moet afzien van publicatie. Deze argumenten worden hieronder besproken.

Conclusie zienswijze

52. De hierboven besproken zienswijze van SPHD brengt DNB niet tot een ander oordeel. DNB blijft van oordeel dat de overtredingen terecht zijn vastgesteld en dat het daarvoor opleggen van bestuurlijke boetes noodzakelijk en gerechtvaardigd is. Bij de hierboven beschreven ernstige overtredingen, die DNB zeer verwijtbaar acht, zijn geen belangen betrokken die DNB ertoe bewegen af te zien van het opleggen van de bestuurlijke boetes.

Bestuurlijke boetes

53. Op grond van artikel 176, eerste lid van de Pw is DNB bevoegd om een bestuurlijke boete op te leggen terzake van overtredingen van artikel 135 en 143 van de Pw.
54. In artikel 179 van de Pw en in het Besluit uitvoering Pw en Wvb is uitgewerkt hoe de hoogte van een bestuurlijke boete moet worden berekend. De overtreding van 135 van de Pw is beboetbaar met een boete uit categorie 1. Ook de overtreding van artikel 143 Pw is beboetbaar met een boete uit categorie 1. Voor boetecategorie 1 geldt een basisbedrag van EUR 10.000,-. Bij herhaalde boeteplegging voor eenzelfde overtreding binnen vijf jaar wordt het basisbedrag van de bestuurlijke boete verdubbeld.

³ Vgl. CBB 15 november 2016, ECLI:NL:CBB:2016:323, rov. 5.6.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

55. Ongeacht de boetecategorie dient DNB op grond van artikel 50 van het Besluit uitvoering Pw en Wvb, na het vaststellen van de hoogte van het boetebedrag, rekening te houden met de financiële draagkracht van de overtreder. Bij onvoldoende draagkracht kan een boete worden verlaagd met maximaal 100 procent. Op grond van artikel 51 van het Besluit uitvoering Pw en Wvb dient DNB bij het vaststellen van een bestuurlijke boete voor pensioenuitvoerders ook rekening te houden met schade voor derden en kan zij de op te leggen bestuurlijke boete, na inachtneming van de artikelen 48, 49 en 50, verlagen met maximaal 75 procent.
56. SPHD heeft in de zienswijze aangevoerd dat de beleidsdekkingsgraad in oktober 2016 op 97,9% lag en dat het volledige vermogen van het fonds vereist zou zijn voor de waardeoverdracht naar PME (een fonds dat zich thans al in de situatie bevindt dat geen toeslagverlening mogelijk is). Een matiging van de maximaal mogelijke boete naar nihil is volgens SPHD onvermijdelijk. Een korting op de pensioengerechtigden in verband met de waardeoverdracht is anders niet uit te sluiten. SPHD heeft het bij het voornemen toegezonden draagkrachtformulier niet ingevuld en geretourneerd.

DNB overweegt dat in zijn algemeenheid moet worden aangenomen dat het door de wetgever voor boetecategorie 1 vastgestelde basisbedrag van EUR 10.000,- evenredig is aan de ernst, duur en verwijtbaarheid van de overtredingen. Zoals hiervoor reeds is overwogen, is DNB van mening dat sprake is van ernstige en verwijtbare overtredingen. SPHD heeft, ondanks diverse onderzoeken en verzoeken van DNB, onvoldoende maatregelen genomen om de geconstateerde overtredingen te beëindigen. Mede hierom heeft SPHD gedurende een betrekkelijk lange periode diverse verplichtingen uit de Pw en het Besluit FTK overtreden. Deze omstandigheden rechtvaardigen naar het oordeel van DNB dat de boetes niet op een lager bedrag dan het basisbedrag worden vastgesteld. Bovendien dient van een bestuurlijke boete ook een generale preventieve werking uit te gaan, welke werking eveneens minder wordt indien de hoogte van de boetes wordt verlaagd.

Van bijzondere omstandigheden die een verlaging van de boetes mogelijk zouden kunnen rechtvaardigen, is DNB niet gebleken. Wat betreft de stelling dat het volledige vermogen van het fonds vereist zou zijn voor de waardeoverdracht naar PME, merkt DNB op dat deze stelling in het geheel niet onderbouwd is. DNB ziet ook geen reden om, rekening houdend met de financiële draagkracht van SPHD, althans de beleidsdekkingsgraad per oktober 2016 of de (mogelijke) schade voor pensioengerechtigden als bedoeld in artikel 51 van het Besluit uitvoering Pw en Wvb, de boetes te verlagen. Dat SPHD de boetes niet kan dragen, is gesteld noch onderbouwd. SPHD heeft wel aangevoerd dat een korting op de pensioengerechtigden in verband met de waardeoverdracht niet valt uit te sluiten, maar dat een dergelijke korting noodzakelijk zal blijken te zijn, staat niet vast. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 51 van het Besluit uitvoering Pw en Wvb volgt voorts dat de wetgever bij de discretionaire bevoegdheid die DNB heeft om een boete tot maximaal 75% - dus niet tot nihil - te verlagen indien de belangen van derden te rechtvaardigen, heeft gedacht aan de situatie waarin een boete de pensioendeelnemers 'onevenredig hard' zou raken.⁴ DNB is van oordeel dat van een dergelijke situatie geen sprake zal zijn, gezien het relatief beperkte bedrag van de boetes,

⁴ Stb. 2009, 329, p. 29.

het pensioenfondsvermogen (ruim EUR [REDACTED]) en het aantal pensioengerechtigden.

Datum

19 december 2016

57. Alles overwegende stelt DNB de hoogte van de twee bestuurlijke boetes vast op ieder EUR 10.000,-, dus in totaal **EUR 20.000,-**.

Kenmerk

Betaling van de bestuurlijke boetes dient te geschieden binnen de in artikel 4:87, eerste lid, van de Awb voorgeschreven termijn van zes weken na de inwerkingtreding van dit besluit. De betaling dient te worden gedaan op rekeningnummer [REDACTED] ten name van De Nederlandsche Bank NV, Westeinde 1 te Amsterdam, onder vermelding van factuurnummer: [REDACTED]. Hierbij wordt opgemerkt dat de bestuurlijke boetes worden vermeerderd met de wettelijke rente (momenteel 2%), welke wordt gerekend vanaf de dag waarop sedert de bekendmaking van het boetebesluit zes weken zijn verstreken.

Publicatie

58. In artikel 188, aanhef en eerste lid, onder c, Pw is bepaald dat DNB met het oog op de bescherming van de belangen van de pensioen- of aanspraakgerechtigden ter openbare kennis kan brengen, indien nodig onder vermelding van de overwegingen die tot die kennisgeving hebben geleid, het feit ter zake waarvan een bestuurlijke boete is opgelegd, het overtreden voorschrift, het feit dat de bestuurlijke boete is opgelegd, alsmede de naam, het adres en de vestigingsplaats van de overtreder aan wie de bestuurlijke boete is opgelegd.
59. SPHD heeft in haar zienswijze opgemerkt dat nu binnen vier weken de CWO naar PME afgerond is en het fonds vervolgens de liquidatie zal voortzetten, niet valt in te zien welk belang van de genoemde belanghebbenden thans nog is gediend bij openbaarmaking van het besluit. SPHD voegt daaraan toe dat dit des te meer zou klemmen omdat DNB aan het voornemen tot openbaarmaking ten grondslag legt dat belanghebbenden zelf SPHD kunnen aanspreken. Dat zou geen in rechte te respecteren belang zijn, gezien de aanstaande waardeoverdracht. SPHD voert verder aan dat DNB wijst op de generale preventie die van openbaarmaking uitgaat, maar dat zou niet een in artikel 188 Pw genoemd belang zijn dat openbaarmaking kan meebrengen.

DNB merkt hierover op dat (het voornemen tot) het besluit tot openbaarmaking om twee redenen is ingegeven. De eerste reden is de wens om pensioen- en aanspraakgerechtigden van SPHD te informeren over de geconstateerde overtredingen. Door hen te informeren kunnen de pensioen- en aanspraakgerechtigden voor zichzelf afwegen of en zo ja, hoe zij reageren naar hun pensioenuitvoerder. Die keuzemogelijkheid wordt hen echter ontnomen indien openbaarmaking achterwege blijft of geanonimiseerd plaatsvindt.

Indien DNB niet over gaat tot volledige openbaarmaking, is het ook de vraag of de pensioen- en aanspraakgerechtigden van SPHD wel anderszins vernemen van de door DNB geconstateerde overtredingen en/of opgelegde bestuurlijke boetes. In het jaarverslag van een pensioenfonds moet op grond van de Pw melding worden gemaakt van opgelegde bestuurlijke boetes. Indien SPHD voor 1 juli 2017 geliquideerd is, zal echter hoogstwaarschijnlijk geen jaarverslag meer volgen maar slechts een liquidatieverslag. Er is geen wettelijk afdwingbare verplichting om in een liquidatieverslag melding te maken van opgelegde bestuursrechtelijke sancties.

SPHD lijkt de mening te zijn toegedaan dat haar pensioen- en aanspraakgerechtigden uitsluitend belang hebben bij informatie over de door DNB vastgestelde overtredingen, indien zij vervolgens SPHD in rechte kunnen betrekken. Omdat SPHD binnenkort geliquideerd zal worden, zouden pensioen- en aanspraakgerechtigden (op korte termijn) geen belang meer hebben bij openbaarmaking. DNB deelt dit oordeel niet. Uit artikel 188 Pw volgt niet dat pensioen- en aanspraakgerechtigden daadwerkelijk in staat moeten zijn om de pensioenuitvoerder in rechte aan te spreken, willen zij er een belang bij hebben om geïnformeerd te worden. Dit heeft DNB ook niet ten grondslag gelegd aan het voornemen om tot openbaarmaking over te gaan.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

Het besluit tot openbaarmaking is ten tweede ingegeven door de preventieve werking daarvan. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 188 Pw blijkt dat ook de wetgever waarde aan deze preventieve werking hecht. Dat het belang van een preventieve werking niet letterlijk uit de wetstekst volgt, maakt niet dat DNB dit belang niet in haar besluitvorming mag betrekken. De preventieve werking die van een publicatie uitgaat, is bovendien uiteindelijk in het belang van alle pensioengerechtigden en daarmee geheel in lijn met de strekking van artikel 188 Pw. Ook uit de rechtspraak blijkt dat waarde wordt gehecht aan de preventieve werking die van een volledige openbaarmaking uitgaat. Volledige openbaarmaking voorkomt bovendien dat naar aanleiding van een geanonimiseerde openbaarmaking onrust kan ontstaan, omdat onduidelijk is bij welke pensioenuitvoerder DNB overtredingen heeft geconstateerd. Ook dat is dan ook een omstandigheid die DNB in haar besluitvorming mag betrekken.⁵

DNB ziet in de zienswijze van SPHD dan ook geen aanleiding om van openbaarmaking geheel af te zien of deze geanonimiseerd te laten plaatsvinden.

Wijze van publicatie

60. Het besluit wordt gepubliceerd op de website van DNB nadat minimaal vijf werkdagen zijn verstreken na de bekendmaking van de beschikking. Op de website wordt het besluit vermeld, samen met een kort persbericht dat in de bijlage is opgenomen. Eventuele vertrouwelijke gegevens die in het besluit zijn opgenomen, zijn wel achterwege gelaten. Ook zal via Twitter een link naar het persbericht onder de aandacht worden gebracht. DNB zal hierbij de volgende tekst Twitteren: "*DNB legt twee bestuurlijke boetes op aan Stichting Pensioenfonds Hunter Douglas* [TinyURL]."

Rechtsmiddelen

Tegen deze beschikking kan door iedere belanghebbende binnen zes weken na de dag van bekendmaking daarvan bezwaar worden gemaakt. U kunt uw bezwaarschrift elektronisch indienen via: www.dnb.nl/bezwaarmaken. U kunt uw bezwaarschrift ook per post indienen bij:

De Nederlandsche Bank NV
Divisie Juridische zaken, afdeling Toezicht en wetgeving
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

⁵ Vzr. Rb Rotterdam 29 december 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BW3239.

- A. Ingevolge artikel 184 Pw wordt met het instellen van bezwaar en beroep de verplichting tot betaling van de opgelegde bestuurlijke boetes opgeschort totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien beroep is ingesteld, op het beroep is beslist. Over de periode dat de verplichting om de bestuurlijke boete te betalen is geschorst, moet wel wettelijke rente (momenteel 2%) worden betaald.
- B. Indien de betrokkene verzoekt om een voorlopige voorziening, bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt de publicatie opgeschort totdat er een uitspraak is van de voorzieningenrechter van de rechtbank.

Datum

19 december 2016

Kenmerk

Amsterdam, 19 december 2016
De Nederlandsche Bank NV

Directeur